

K R O N I K A

obce Turňa nad Bodvou

rok 2009

Vypracovala: *Henrieta Szitásová*
kronikárka obce

Obsah kroniky za rok 2007 schválilo Obecné zastupiteľstvo obce Turňa nad Bodvou na svojom 29. zasadnutí dňa 7. novembra 2010 uznesením č. 203 .

KRONIKA OBCE TURŇA nad Bodvou ROK 2009

VEREJNÝ A SPOLOČENSKÝ ŽIVOT

EURO je mena členských štátov eurozóny. Kým celá Európska únia predstavuje jednotný trh, euro je zavedené len v eurozóne, len v časti Európskej únie. Euro je jednotná mena Európskej menovej únie, ktorú 1. januára 1999 prijalo 11 členských štátov EÚ: Belgicko, Nemecko, Španielsko, Francúzsko, Írsko, Luxembursko, Holandsko, Rakúsko, Portugalsko, Taliansko a Fínsko. 1. januára 2001 začalo euro používať Grécko, 1. januára 2007 Slovinsko a 1. januára 2008 Malta a Cyprus.

Okrem starého roka, dňa 31. decembra 2008 sme sa lúčili aj so slovenskou korunou. Tá prestala po polnoci existovať, ako oficiálna mena Slovenskej republiky a nahradilo ju euro. Príchodom roka 2009 sa Slovensko stalo 16. členom eurozóny, v ktorej tak bude spoločnú menu používať už viac ako 323 miliónov ľudí. Cesta Slovenskej republiky k spoločnej európskej mene sa začala už 1. mája 2004 vstupom do Európskej únie. Slovenské koruny boli v obehu platné ešte do 16. januára 2009. Dovtedy všetci podnikatelia, inštitúcie a štátne orgány prijímali platby v hotovosti v korunách a eurách avšak vydávali iba v eurách. Všetky hodnoty uvedené v korunách sa na eurá prepočítavali presne stanoveným konverzným kurzom 1 euro = 30,126 Slovenských korun. Výmena slovenských mincí na eurá v bankách prebiehala do 30. júna 2009 a bankoviek do 31. decembra 2009. Národná banka Slovenska bankovky zamieňa do konca roka 2013.

Samosprávne orgány obce Turňa nad Bodvou zorganizovali dňa 6. marca 2009 v priestoroch Pohostinstva pri stanici vyhodnotenie celoročných aktivít rómskeho futbalového oddielu v našej obci. Súčasťou programu bol aj priateľský futbalový zápas medzi tromi súťažiacimi mužstvami, ktorý sa odohral na miniihrisku s umelým trávnikom v areáli základnej školy. Silný dážď sťažoval podmienky futbalového turnaja.

Z príležitosti osláv národnooslobodzovacieho boja v rokoch 1848-849 sa dňa 13. marca 2009 konalo **kladenie vencov** v starom cintoríne pri hrobe **Pála Willigera**, člena maďarskej ľudovej gardy. Pietneho aktu kladenia vencov sa zúčastnili: - generálny konzul Maďarskej republiky v Košiciach Szerencsés János, spisovateľ a čestný predseda okresného výboru Csemadoku Sándor Gál a starosta obce Turňa nad Bodvou Pavol Molnár. Následne 15. marca 2009, miestna organizácia Csemadoku v Turni nad Bodvou zorganizovala slávnostné kladenie vencov. Príhovor predniesol predseda miestnej organizácie Csemadoku Csaba Káposztás, po ktorom nasledovalo vystúpenie žiakov Základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským s pekným kultúrnym programom. Záverom po uložení pietnych vencov a kvetov na hrob Pála Willigera odznela modlitba miestneho kňaza Attilu Juhásza za duševné blaho zosnulého.

Dňa 21. marca 2009 na Slovensku prebiehalo **prvé kolo prezidentských volieb**. Voliči sa rozhodovali medzi siedmimi kandidátmi.

Favoritmi volieb boli úradujúci prezident **Doc. JUDr. CSc. Ivan Gašparovič** a opozičná kandidátka **prof. PhDr., PhD Iveta Radičová**. Okrem najúspešnejších kandidátov sa o prezidentskú funkciu uchádzali: dlhoročný poslanec parlamentu a bývalý člen **KDH RNDr. František Mikloško**, predsedníčka mimoparlamentnej strany Slobodné fórum **Zuzana Martináková**, s podporou ĽS – HZDS vedec, **prof. RNDr., DrSc. Milan Melník**, bývalá poslankyňa za Komunistickú stranu Slovenska (KSS) **Dagmar Bollová** a kandidát KSS **PhDr., CSc. Milan Sidor**.

Oprávnení voliči obce Turňa nad Bodvou svoje volebné lístky mohli odovzdať v dvoch okrskových volebných miestnostiach. Z počtu 783 odovzdaných platných volebných lístkov pre všetkých kandidátov, najväčší počet hlasov v počte 584 získala kandidátka **Iveta Radičová**, za ňou nasledoval kandidát **Ivan Gašparovič** s počtom hlasov 135 a s počtom hlasov 17 zo všetkých kandidátov sa na treťom mieste umiestnil **František Mikloško**. Za ním nasledovali ďalší kandidáti **Dagmar Bollová, Zuzana Martináková, Milan Sidor a Milan Melník**.

Dňa 4. apríla 2009 sa na Slovensku konalo **2. kolo prezidentských volieb**. **Novozvoleným prezidentom Slovenskej republiky sa stal doterajší prezident Ivan Gašparovič**, ktorého voliči podporili so ziskom 55,53 % hlasov. Opozičnú kandidátku Ivetu Radičovú podporilo 44,47 percent voličov. Právo voliť využilo viac ako polovica Slovákov.

V Turni nad Bodvou z celkového počtu 1 233 odovzdaných obálok a 1 207 platných hlasov odovzdaných pre oboch kandidátov, 1 041 hlasov získala kandidátka Iveta Radičová a 166 hlasov získal kandidát Ivan Gašparovič.

Dňa 27. marca 2009 **Slovenská sporiteľňa a.s. zrušila svoju pobočku v našej obci**. Klienti Slovenskej sporiteľni a.s. musia cestovať do Moldavy nad Bodvou, kde sa nachádza najbližšia pobočka tejto banky, alebo si musia dať previesť účet do jednej z komerčných bánk sídliacich na Slovensku. Samosprávne orgány obce o zámere zrušiť filiálku vopred nebolo informované. Občania prijali rozhodnutie vedenia SLSP a.s. s pobúrením. Snaha starostu o obnovu prevádzky bola neúspešná.

Deň narodenia pedagóga, filozofa, spisovateľa a teológa Jána Amosa Komenského – 28. marec, je od roku 1955 vyhlásený za **Deň učiteľov**. Tento sviatok si každoročne pripomínajú aj pedagógovia oboch základných škôl našej obce. Dňa 28. marca 2009 oslavovali pedagógovia Základnej školy. O deň neskôr sa na rovnakom mieste stretli pedagógovia Základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským. Medzi pozvanými hosťami boli aj dôchodcovia – bývalí pedagógovia miestnych základných škôl a starosta obce Turňa nad Bodvou Pavol Molnár, ktorý v mene samosprávnych orgánov obce Turňa nad Bodvou pedagógom vyslovil poďakovanie za ich obetavú a ušľachtilú prácu. Na znak úcty bola každému pedagógovi odovzdaná kytica a nezabudlo sa ani na zápis do pamätnej knihy našej obce.

Kriminalita na Slovensku v ostatných rokoch stúpa. Vyplýva to z porovnaní dostupných štatistických údajov. Radikálne narástol počet krádeží, ktorých sa chudobní ľudia dopúšťajú. Vplyvom zhoršujúcich sa životných podmienok a väčšieho nárastu nezamestnanosti, počet lúpeží narástol aj v našej obci. V porovnaní s predošlými rokmi, kedy ešte neboli zaznamenané žiadne väčšie krádeže, v prvom štvrtroku roka 2009 miestna polícia v obci Turňa nad Bodvou musela riešiť viacero prípadov vlámaní. Medzi takéto prípady patrí vlámanie sa do objektu stávkovej kancelárie Niké. Ukradnúť chceli trezor, ktorý sa im však nakoniec nepodarilo odviezť. Ďalším prípadom bolo vlámanie sa do Pohostinstva pri stanici z ktorého páchatel' odniesol rôzne cigarety, alkoholické nápoje a konzervy, čím majiteľovi spôsobil škodu v hodnote 710 EUR. Vlámali sa aj do skladových priestorov Obecného úradu, odkiaľ odcudzili káru a motorovú kosačku. Polícii sa podarilo odhaliť páchatel'a a odcudzený majetok obce vrátiť okrem hliníkového rebríka, ktorý páchatel' rozlámal a odovzdal do zberu. Krádež polícia zaznamenala aj v objekte Základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským, odkiaľ páchatel' ukradol monitor od počítača. Polícia vinníka odhalila a odcudzený monitor bez poškodenia bol vrátený do školy. Aby sa páchatel' mohol dostať do miestnosti musel rozbiť na budove okno a dvere, čím spôsobil na majetku školy nemalé škody. Po vypátraní a zadržaní páchatel'a políciou sa už podobné krádeže a škody na majetku v roku 2009 nevyskytli.

Žiaci základných škôl v Turni nad Bodvou spolu s členmi občianskeho združenia Krasturist so sídlom v obci Dvorníky, sa dňa 7. mája 2009 zišli na spoločnej brigáde so zámerom ~~s cieľom~~ chrániť naše životné prostredie. Občianske združenie si za cieľ na tento rok vytýčilo **vyčistenie potoka Turňa po celej jej dĺžke**. Výsledkom tejto jednodňovej akcie bolo niekoľko plných vriec vyzbieraného odpadu, čo je neestetickou vizitkou nezodpovedných občanov.

Európsky parlament je zastupiteľským orgánom 492 miliónov občanov z členských štátov Európskej únie. Rozšírenie v roku 2004 o desiatku nových členských krajín vrátane Slovenska, bolo pre Európsku úniu najvýznamnejšie. Jeho jedinečnou historickou úlohou bolo podporiť ďalšiu integráciu európskeho kontinentu a rozšíriť zónu stability a prosperity aj o oblasť východnej a strednej Európy. Európsky parlament dnes tvorí 785 poslancov z 27 členských krajín Európskej únie. Volený sú každých 5 rokov v priamych voľbách. Vedenie Európskeho parlamentu tvorí Predsedníctvo na čele s predsedom Hansom - Gertom – Pötteringom (Nemecko). **Eurovoľby na Slovensku sa konali dňa 6. júna 2009**. O hlasy pre svojich kandidátov sa uchádzalo 16 politických strán, ktorí mali spolu 184 kandidátov. Výsledky podľa jednotlivých strán pôsobiacich v Slovenskej republike:

Politická strana:	údaje v percentách:
SMER : SMER – Sociálna demokracia	32,02
SDKÚ – DS : Slovensko demokratická a kresťanská únia – Demokratická strana	16,99
SMK – MKP: Strana maďarskej koalície	11,34
KDH : Kresťanskodemokratické hnutie	10,87
ĽS – HZDS : Ľudová strana – Hnutie za demokratické Slovensko	8,98
SNS : Slovenská národná strana	5,56
SAS : Sloboda a solidarita	4,72
SZ : Strana zelených	2,11
KDS – OKS : Konzervatívni demokrati Slovenska – Občianska konzervatívna strana	2,1
KSS : Komunistická strana Slovenska	1,65
SF : Slobodné fórum	1,58
SDEĽ : Strana demokratickej ľavice	0,62
ASV : Agrárna strana vidieka	0,45
Misia 21 : Hnutie kresťanskej solidarity	0,43
LIGA : Občiansko – liberálna strana	0,29
DS : Demokratická strana	0,29
RIS : Rómska iniciatíva Slovenska	0
Iné	0

Oprávnení voliči obce Turňa nad Bodvou svoje volebné lístky mohli odovzdať v dvoch okrskových volebných miestnostiach a to na obecnom úrade a na Sídlišku Cementár v malej zasadačke miestneho kultúrneho strediska. Z počtu **2 563** voličov zapísaných do zoznamu oprávnených voličov prišlo odovzdať svoje hlasovacie lístky **498** občanov našej obce, z toho počtu bolo **469** platných hlasov odovzdaných pre všetkých kandidátov.

Najviac hlasov v obci Turňa nad Bodvou získala **Strana maďarskej koalície SMK – MKP** s počtom hlasov **332**, v poradí druhým s počtom hlasov **61** sa umiestnila politická strana **SMER**, za ktorou nasleduje strana **SDKÚ – DS** s počtom hlasov **38**. Za troma najsilnejšími politickými stranami bolo poradie ostatných politických strán nasledovné:

ĽS – HZDS, KDH, SAS, KSS, SNS, SF, ASV, DS, LIGA, MISIA 21, SDEĽ, SZ.

Samosprávne orgány obce Turňa nad Bodvou, Základná organizácia Strany maďarskej koalície, Oblastný výbor CSEMADOK-u a generálny konzulát Maďarskej republiky v Košiciach zorganizovali dňa 19. júna 2009 **kladenie vencov pri pomníku v katastri Miglinc**, kde v roku 1945 boli zavraždení a pochovaní maďarskí vojaci. Spomienkovej slávnosti sa zúčastnil generálny konzul MR Szerencsés János, spisovateľ Sándor Gál, predseda miestnej organizácie SMK – MKP Sándor Oravec a predstavitelia samosprávy obce Turňa nad Bodvou. Za duševné blaho zosnulých sa pomodlil kňaz Attila Juhász.

Občianske združenie KRASTURIST so sídlom v obci Dvorníky – Včeláre ako svoj hlavný produkt založilo Turniansku vínnu cestu, ktorého trasa vedie cez obce: Silická Jablonica – Hrušov – Jablonov nad Turňou – Hrhov – Dvorníky-Včeláre – Turňa nad Bodvou – Moldava nad Bodvou. K realizácii projektu došlo koncom prvého polroka 2009. Cieľom projektu je využívať danosti vinohradníckej oblasti, vína ako aj miestnu gastronómiu na vytvorenie cielených produktov pre návštevníkov. Umožňuje spoznať históriu i súčasnosť Gemersko – Turnianskej vínnej oblasti, tradície, zvyky, pestovanie viniča a jeho spracovania. Turnianska vínná cesta zahŕňa malopestovateľov viniča, malovýrobcov vína, poskytovateľov stravovacích a ubytovacích služieb, remeselníkov a združenia podieľajúce sa na rozvoji turizmu a cestovného ruchu v Slovenskom krase. K tomuto účelu slúžia informačné tabule umiestnené v obciach cez ktoré vínná cesta vedie. V Turni nad Bodvou v parkovej časti pri zdravotnom stredisku je umiestnená informačná tabuľa rozmerov 150 x 100 cm, ktorá obsahuje popis, stručnú históriu obce a mapu okolia s vyznačenou trasou Turnianskej vínnej cesty.

Dňa 2. júla 2009 v obci Turňa nad Bodvou bola otvorená na Moldavskej ceste pod súp. č. 230/66 **nová predajňa potravín obchodnej siete COOP – Jednota**.

V priestoroch areálu firmy „Štrkopiesky pod Hradom“, na Hájskej ceste pod súp. č. 711 bola dňa 22. júla 2009 otvorená **„Čerpacia stanica Turňa nad Bodvou“**, ktorého majiteľom je Tomáš Juhász z obce Turňa nad Bodvou. Čerpacia stanica ponúka pre motoristov najviac používaný benzín natural s oktánovým číslom 95 a naftu. Otváracie hodiny sú denne od 6:00 do 18:00 hodiny.

Rast Slovenskej ekonomiky v štvrtom štvrtroku 2008 spomalila. Tempo rastu HDP (hrubého domáceho produktu) kleslo na 2,5 % v porovnaní so 6,6 % v treťom štvrtroku. Napriek tomu sa držíme výkonnosťou ekonomiky na popredných miestach medzi krajinami Európskej únie. Odborníci sa zhodujú, že pri zvládaní dopadov hospodárskej krízy nám v nemalej miere pomohlo včasné zavedenie eura. Euro nás chráni pred prudkými výkyvmi meny, ktorými trpia krajiny mimo eurozóny. Na druhej strane nám však euro i „zväzuje ruky“ a ochudobňuje nás o niektoré ekonomické nástroje. Na Slovensku klesá inflácia, to znamená, že ceny rastú pomalšie. V medziročnom porovnaní sa znížilo tempo rastu cien z decembrových 3,5 % na 2,7 % v januári. Vo februári sa inflácia opäť znížila a to na 2,4 %.

Stúpa počet nezamestnaných. Firmy v dôsledku hospodárskej krízy prichádzajú o objednávky, znižuje sa dopyt po ich produktoch. Najhoršie je na tom automobilový a strojársky priemysel, avšak zastihnutí sú všetci. Podniky prepúšťajú a nezamestnanosť rastie. Miera evidovanej nezamestnanosti dosiahla v januári 9 %, vo februári 9,7 %. Pre porovnanie v decembri bola 8,4 %, v novembri 7,8 %. Nezamestnanosť bude naďalej rásť. Vláda zavádza opatrenia, ktoré majú zmierňovať dopady hospodárskej krízy a na to potrebuje finančné prostriedky. Zároveň sa spomalenie rastu ekonomiky odzrkadlí na príjmoch štátneho rozpočtu.

Hrozí vyšší deficit verejných financií. Zahraničný dopyt o naše výrobky sa dramaticky znížil, vyvážame čoraz menej, predovšetkým sa znížil vývoz automobilov. Výkon hospodárstva drží hlavne dopyt.

Ku dňu 31. júla 2009 bolo v Turni nad Bodvou nezamestnaných **578** obyvateľov obce.
Napísal MonYenn (zdroj štatistický úrad SR, Eurostat)

Prezident SR Ivan Gašparovič podpísal **novelu zákona o štátnom jazyku**, ktorá vyvolala kritické ohlasy nielen doma, ale aj v zahraničí. Novela zákona, ktorá nadobudla účinnosť od 1. septembra 2009 sprísňuje dohľad nad spisovnou slovenčinou a umožní pokutovať už po prvom písomnom upozornení od ministerstva kultúry.

Štátne orgány, orgány územnej samosprávy a verejnej správy budú povinné aktívne ochraňovať štátny jazyk. Napríklad pamätníky, pomníky a pamätné tabule, ktoré obsahujú text v cudzom jazyku, musia mať aj slovenský ekvivalent. Cudzojazyčný text musí byť napísaný menším, alebo rovnakým veľkým písmom ako text v štátnom jazyku. Či text vyhovuje, musí dať stavebník posúdiť rezortu kultúry. Výnimku na splnenie týchto požiadaviek dostali pamätníky, ktoré boli inštalované pred 1. septembrom 2009. Národnostné školy musia viesť všetky dokumentácie dvojjazyčne. Doteraz tak museli vypisovať len pedagogickú dokumentáciu. Jazykový zákon sa vzťahuje aj na iné rezorty napr. na zdravotnícke zariadenia či televíziu.

Samosprávne orgány obce Turňa nad Bodvou **odkúpili pozemok nachádzajúci sa v centre obce, v blízkosti pošty a autobusovej zastávky na ktorom sa nachádzala bývalá čerpacia stanica**. Do vlastníctva obce Turňa nad Bodvou sa dostala nehnuteľnosť, ktorá je v Správe katastra Košice-okolie, pracovisko Moldava nad Bodvou evidovaná v liste vlastníctva č.443, pod parcelnými číslami 5872/2 a 5872/3 o celkovej výmere 280 m². Pozemok bol odkúpený od vlastníka Diamond Investments s.r.o. Bratislava za sumu 1 666.- Eur. O kúpe nehnuteľností svedčí aj uznesenie z osemnásteho zasadnutia Obecného zastupiteľstva obce Turňa nad Bodvou konanej dňa 3. septembra 2009, na ktorom bol tento bod programu poslancami schválený. Samosprávne orgány obce majú v pláne zrealizovať projekt pod názvom „Regenerácia centra obce Turňa nad Bodvou“ a na tomto mieste v budúcnosti by mala vyrásť oddychová zóna obce s fontánou.

Dňa 6. októbra sa 2009, v miestnom kultúrnom stredisku konalo **verejné rokovanie o stavbe rýchlostnej cesty R2 Včeláre – Šaca**. Rokovanie viedli pracovníci Národnej diaľničnej spoločnosti a.s. v Bratislave, ktorí predložili Ministerstvu životného prostredia SR podľa paragrafu 31 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie správu o hodnotení rýchlostnej cesty R2. Podľa paragrafu 34, ods. 1 Z.z. bola povinnosťou všetkých dotknutých obcí, medzi nimi aj obce Turňa nad Bodvou informovať verejnosť o navrhovanej činnosti a umožniť prístup k nahliadnutiu do dokumentov, robiť z nej výpisy, odpisy, alebo na vlastné náklady zhotoviť kópie. Tieto dokumenty boli verejnosti prístupné na dobu 30 dní. Rýchlostná cesta R2 Včeláre – Šaca je úsekom cesty R2, diaľnice D1 – Trenčín - Prievidza - Žiar nad Hronom – Zvolen – Lučenec – Rimavská Sobota – Rožňava – Košice. Účelom výstavby rýchlostnej cesty je skvalitniť podmienky pre medzinárodnú a vnútroštátnu tranzitnú dopravu, ako aj pre celkovú dopravu, zvýšiť plynulosť, rýchlosť a bezpečnosť účastníkov cestnej premávky. Úsek rýchlostnej cesty R2 Včeláre – Šaca začína napojením na pripravovaný úsek medzi obcami Hrhov a Včeláre. V ďalšom smerovaní sa navrhovaná cesta odkláňa od cesty 1/50 a prechádza medzi obcou Dvorníky a firmou Vychodoslovenské stavebné hmoty a.s. Turňa. V tomto úseku križuje cestu III/050 166 a tranzitné plynovody. Ďalej pokračuje veľkým oblúkom, obchádzajúc južne intravilán obce Turňa nad Bodvou. V mieste kríženia s cestou III/050 168 je navrhnutá mimoúrovňová križovatka Turňa nad Bodvou. Rýchlostná cesta tu križuje dvakrát rieku Bodvu, cestu III/050 171, tranzitné plynovody a tranzitný ropovod. V km 10,0 – 13,0 je trasa vedená pozdĺž železničnej trate a potom smeruje medzi Moldavu nad Bodvou a Budulov s obchádzkami ďalších dotknutých obcí až do Košíc. Šírkové usporiadanie

rýchlostnej cesty R2 je navrhované ako štvorpruhové. Začiatok výstavby tejto rýchlostnej cesty je naplánovaný na rok 2016 a ukončenie výstavby na rok 2019.

Dňa 14. novembra 2009 sa na Slovensku konali **voľby županov a poslancov do vyššieho územného celku (VÚC)**. Voliči rozhodovali o ôsmich predsedoch krajov a 408 poslancov v nich. Po vstupe Slovenska do Európskej únie došlo podobne ako na obce, tak aj na VÚC k presunu kompetencií a právomocí v týchto oblastiach: *regionálny rozvoj* – podnikateľské aktivity, cestovný ruch, priemyselné parky, *územné plánovanie*, *zdravotníctvo* – nemocnice, zdravotnícke zariadenia, *doprava* – cesty II. a III. triedy, vnútroštátna autobusová doprava, *kultúra* – kultúrne zariadenia, *sociálne zabezpečenie* – zariadenia sociálnych služieb, domovy dôchodcov, *školsťvo* – stredné školy. Na každú z týchto oblastí je zostavovaný rozpočet, ktorý schvaľujú poslanci samosprávneho kraja. Podobne prerokúvajú a schvaľujú aj všetky základné normy, dokumenty a rozhodnutia.

Väčšinu voličských hlasov zo spočítaných 97,16 % okrskov v Košickom kraji získal kandidát na župana **JUDr. Zdenko Trebuľa**. Podporilo ho 71 537, čiže 60,46 % hlasujúcich. Zdenko Trebuľa tak zostane v pozícii predsedu samosprávneho kraja. Na druhom mieste sa umiestnil Ján Süli s podporou 28 160 hlasov (23,80 %). Žiaden z ostatných kandidátov nepresvedčil voličov v košickom kraji.

V obci Turňa nad Bodvou v obidvoch volebných okrskoch z 2615 oprávnených osôb zapísaných do zoznamu voličov prišlo hlasovať 572 obyvateľov obce. Z toho počtu bolo odovzdaných 546 platných hlasovacích lístkov. Najväčší počet hlasov na župana získal kandidát JUDr. Zdenko Trebuľa. Podľa hlasovacích lístkov odovzdaných za poslancov do KSK (Košického samosprávneho kraja) bolo poradie prvej trojice kandidátov nasledovné: Ing. Ladislav Bartók, Ing. István Zachariás a Ing. Jenő Csoltkó.

V roku 2009, z odčítateľných nákladov z nájmu reštaurácie v miestnom kultúrnom dome ktorú prevádzkuje súkromná firma FORTUNA pod vedením podnikateľky Kataríny Palčíkovej, došlo k výmene starých okien na plastové v šatni, toailete pre personál a v miestnostiach hrubej prípravovni, kde bola vymenená aj predeľovacia skriňa a bola uložená gamatka. K výmene okien došlo aj v sklade. Podľa hygienických predpisov bol sádrokartónovou priečkou predelený sklad potravín na suchý a boli namontované aj odsúvacie dvere. V časti prevádzky kuchyne došlo k výmene vchodových dverí na plastové.

Plastové okno sa teraz nachádza aj v sklade baru. V zápultí baru bola časť umývadla vymenená na nerezový dres a bolo osadené aj nové vodovodné potrubie. Nerezové dresy boli uložené aj v kuchyni. Obnova priestorov reštaurácie zrealizovaná formou odčítateľných nákladov z nájmu sa rozumie ako jedna z možností finančnej podpory obce Turňa nad Bodvou, ktorým obec dopomáha k správne a hygienickému prevádzkovaniu reštaurácie, ktorá slúži aj ako školská jedáleň. Priestory slúžia aj ako miesto na usporiadanie zasadnutí obecného zastupiteľstva.

V mesiacoch november, december 2009 bola vykonaná rozsiahla **rekonštrukcia exteriéru a interiéru budovy obecného úradu**. Práce sa začali opravou a maľbou fasády, na ktoré boli vynaložené náklady v hodnote 5 186,44 Eur. Prestavba vnútorných priestorov budovy obsahovala vytvorenie spojovacej chodby, ktorá spája zadnú časť budovy s prednou časťou. Tento priestor vznikol vymurovaním sádrokartónovej steny cez kanceláriu starostu obce. Miestnosť bývalej rozmnožovne bola taktiež predelená stenou, čím sa vytvorili dve menšie samostatné kancelárie, v ktorom aj naďalej zostala miestnosť rozmnožovne a do ďalšej sa presťahovala pokladňa. Prestavba vnútorných priestorov bola vyhotovená v hodnote 3998,- Eur. Do kancelárie starostu obce a pokladne bol nakúpený nový nábytok v hodnote 3 196,71 Eur. Realizátorom stavebných prác bola miestna súkromná firma Jána Hegedüsa ml.

V mesiacoch november – december, súčasne s rekonštrukciou obecného úradu prebiehali **opravy budovy Materskej školy**. Rekonštrukčné práce predstavovali výmenu okien a dverí za plastové, maľbu priestorov, výmenu dlažby a obkladačiek za nové, vybudovanie striešky nad vchodom, oprava sklenenej výplne zábradlí, výmena podlahovej krytiny v objekte MŠ za celkovú hodnotu 18 521 Eur. Do jedálne bol nakúpený elektrický sporák a chladnička v hodnote 1 493 Eur. Okrem vybavenia kuchyne, do priestorov tejto miestnosti bol nakúpený nábytok, nerezové stoly a vysávač v hodnote 4 287 Eur. Všetky rekonštrukčné práce, nákup nábytku a elektrických spotrebičov bol financovaný z rozpočtu obce Turňa nad Bodvou. Na elektrický sporák prispela Vsl. energetika sumou 664 € (20 000,-Sk).

V rámci rekonštrukčných prác, samosprávne orgány obce Turňa nad Bodvou koncom roka 2009 vykonali **obnovu prístupových ciest v katastri obce**. V obci Turňa nad Bodvou bol položený po celej šírke vozovky nový asfaltový koberec na úseku Severnej ulice (úsek od Hájskej cesty v dĺžke približne 80 m) a na Hradnej ulici (úsek od rodinného domu s.č. 403 v dĺžke približne 100 m). Finančné náklady na obnovu cesty tvorili sumu 12 000,- Eur z rozpočtu obce.

Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR ako Riadiaci orgán pre Regionálny operačný program, koncom roka 2009 schválil projekt pod názvom „**Regenerácia centra obce Turňa nad Bodvou**“ s výškou nenávratného finančného príspevku najviac 77 1854,21 Eur. Celkové výdavky projektu budú predstavovať výšku 82 2776,80 Eur. Cieľom projektu je zvýšenie kvality vybavenosti centra obce Turňa nad Bodvou. V rámci projektu budú realizované 4 stavebné objekty, ktoré je možno rozčleniť do 4 hlavných oblastí a to: Úprava verejných priestranstiev a prvkov verejnej zelene, rekonštrukcia 6 lávok a mostov, rekonštrukcia miestnych komunikácií v celkovej dĺžke 1 113,5 m a rekonštrukcia chodníkov o celkovej dĺžke 1 240 m.

KULTÚRA

Samosprávne orgány obce Turňa nad Bodvou a družobného maďarského mesta Szendrő v roku 2006 podali spoločný projekt Intereg III A „Na histórii stavaná budúcnosť – mládežnícky výmenný, cezhraničný program Turňa nad Bodvou – Szendrő“. Súčasťou tohto projektu bolo aj **vydanie reprezentačno, obrazovo – textovej publikácie o obci Turňa nad Bodvou a mesta Szendrő**. Obsah knihy bol spracovaný v roku 2007 a knižne vydaný až začiatkom roka 2009 pod názvom „**Turňa a Szendrő**“, „**Torna és Szendrő**“ v počte 500 ks za náklady 3 319,40,-Eur (100 000,-Sk). Vďaka zaujímavým dvojjazyčným informáciám o hrade, kultúrnych pamiatkach, histórii obce Turňa nad Bodvou a mesta Szendrő, kniha poslúži ako sprievodca pre tých, ktorí chcú obec nielen poznať, ale aj navštíviť. Svojim formátom 30x21 cm v tvrdej väzbe, môže byť aj vhodným darčekom predmetom. Fotografický materiál ktorú kniha obsahuje je bohatou zbierkou kvalitných fotografií zo súčasnosti od autora Jozefa Peniaška. Text napísal a publikáciu zostavil Koleszár Krisztián z Maďarskej republiky. Vydavateľom knihy je Obecný úrad Turňa nad Bodvou. Tlačiarenské práce vyhotovilo vydavateľstvo Michala Vaška, Prešov.

Dňa 15. februára 2009 v miestnom infocentre sa konala **prezentácia najnovšej knihy PhDr. Michala Mázika pod názvom „Bölcskalendárium“, „Kalendár múdrostí“ (Ľudové pranostiky počasia)**. V úvodnej časti programu odznela pieseň ktorú zaspieval a na gitare zahral miestny amatérsky spevák Zoltán Zsigrai. Po tomto milom vystúpení nasledoval prejav Štefana Hutkaiho, ktorý prítomných oboznámil o životnej dráhe, aktivitách a kariére PhDr. Michala Mázika. Pokračovaním programu bol krst a uvedenie knihy. Po zápise do pamätnej knihy nasledovala voľná diskusia, počas ktorého bola záujemcom poskytnutá možnosť zakúpiť si

predvedenú knihu napísanú v maďarskom jazyku, ktorý opisuje ľudové pranostiky, predpovede počasia viažuce sa k ročnému kalendáru. V minulosti si predpovede ľudia zaznamenávali na základe pozorovania prírodných javov, hviezd, či zmenou správania sa domácich zvierat, alebo zvierat žijúcich vo voľnej prírode. Kniha svojim obsahom vedie čitateľa do minulosti, do života našich predkov a ich súžití s prírodou.

PhDr. Michal Mázik, bývalý pedagóg a filozof v penzii žije v Turnianskej Novej Vsi. Jeho práca sa viaže aj k oblasti kultúry a osvety, v minulosti pôsobil ako inšpektor oddelenia kultúry košického okresu. Jeho všestranná práca sa tým ešte nekončí, vo vedomí ľudí je známy hlavne ako autor viacerých kníh. Medzi jeho najznámejšie knihy patrí monografia „Gyökereink“ (Naše korene), ktoré získalo aj ocenenie v Maďarskej republike. Angažoval sa aj v prekladateľskej práci výsledkom čoho je maďarská verzia knihy „Ultimátum“ (kniha spomienok), ktorého autorom je bývalý prezident SR Rudolf Schuster.

Mesiac marec sa spája nielen s príchodom jari, ale i s mesiacom knihy, kedy sa kladie väčšia pozornosť na čítanie kníh, ktoré sú nenahraditeľným zdrojom k vzdelávaniu, relaxu, ale i zábavy. Z tejto príležitosti Základná organizácia Csemadoku v Turni nad Bodvou, pre milovníkov literatúry zorganizovala so spisovateľom, básnikom a pedagógom Mihály Molnár Lászlóm z Moldavy nad Bodvou v miestnom infocentre stretnutie, ktoré sa uskutočnilo dňa 6. marca 2009. Autor svojim zaujímavým štýlom predstavil knihu pod názvom „**Magyar Golgota**“, všestrannú zbierku básní, ktorá obsahuje autorovo životné zážitky, vlastný pohľad na históriu a súčasnosť maďarského národa. Mihály Molnár László je autorom viacerých kníh, ale jeho aktivity sa viažu aj k iným činnostiam. Bol organizátorom mnohých vzdelávacích táborov, amatérskych divadiel, osvetovým pracovníkom, riaditeľom školy a počas dvoch rokov aj parlamentným poslancom v Prahe. Píše mnohé články aj do časopisov a novín určených pre čitateľov maďarskej menšiny.

Základná organizácia Slovenského zväzu záhradkárov a samosprávne orgány obce Turňa nad Bodvou zorganizovali **28. ročník hodnotenia vín**. Dňa 22. apríla 2009 v Pohostinstve pri stanici prebiehalo preberanie vzoriek vín od pestovateľov hrozna a vzoriek vín vyrobených z nakúpeného hrozna. Do súťaže bolo prihlásených 28 vzoriek bieleho a 13 vzoriek červeného vína od 24 súťažiacich z obce Turňa nad Bodvou a okolia. Nasledovný deň trojčlenná odborná porota vykonala hodnotenie vín. Určiť poradie degustovaných vín nebola pre komisiu ľahkou úlohou. Pri niektorých vzorkách svedčia o tom rozdiely iba niekoľkých desiatín bodu. Dňa 24. apríla 2009 nastal očakávaný okamih vyhlásenia výsledkov podľa dosiahnutých bodov. V kategórii bielych vín sa víťazom stala vzorka vína Veltínske zelené – ročník 2005 – od pestovateľa **Štefana Fecsuho**. Druhé miesto získal Ondrej Gašpar a tretie miesto patrí Ing. Petrovi Kováčovi. V červených vínach za vzorku Cabernet Sauvignon – ročník 2007 odmenu za prvé miesto získal **Zoltán Dobos**. Program večera ukončila družná diskusia spojená s degustáciou súťažných vzoriek vín.

Samosprávne orgány mesta Moldavy nad Bodvou, obce Turňa nad Bodvou a maďarskej obce Hídvégardó sa rozhodli **spoločne usporiadať podujatie v zmysle dávnych, tradičných majálesov**, ktoré za starých čias boli známe oslavami v prírode – zábavou spojenou s hudbou, tancom, gulášom a inými dobrotami. Pod názvom „**Európa bez hraníc**“ samosprávne orgány spomínaných obcí a mesta zorganizovali majáles v spojení s oslavami piateho výročia vstupu Slovenskej a Maďarskej republiky do Európskej únie.

Oslavy sa uskutočnili na bývalom hraničnom prechode Host'ovce – Tornanádaska dňa 23. mája 2009. Doobeda bola odštartovaná medzinárodná súťaž vo varení perkeltu a futbalový zápas, ktorý sa odohrával na futbalovom ihrisku maďarskej obce Hídvégardó. Zápas sa skončil výhrou pre mužstvo z maďarského mesta Edelény, na druhom mieste skončilo mužstvo z Moldavy nad

Bodvou, tretie miesto obsadilo naše mužstvo z Turne nad Bodvou. Mužstvo z maďarskej obce Hídvégardó sa umiestnilo na štvrtom mieste a posledné miesto uzavierali hráči z družobného maďarského mesta Szendrő.

Poobedňajšie kultúrne programy sa začali slávnostným príhovorom starostov obcí Hídvégardó a Turňa nad Bodvou. Spomedzi významných osobností politického a spoločenského života boli prítomní nasledovní hostia: László Köteles a Albert Sándor – poslanci NR SR, Szerencsés János – generálny konzul MR v Košiciach, Göncz Kinga a Gúr Nándor – poslanci NR MR. Po privítaní hostí a príhovore nasledovala séria kultúrnych programov. Na pódiu sa vystriedalo viacero speváckych a tanečných súborov z Maďarska a nášho okolia. Medzi účinkujúcimi boli mažoretky z maďarského mesta Szendrő, maďarské spevácke duo – manželia Dobiovcí, populárna hudobná skupina Bon-Bon z Budapešti a mnohí ďalší. Kultúrne programy vo večerných hodinách uzavierali známe populárne piesne v podaní Imreho Cseha z Maďarskej republiky.

Druhá májová nedeľa je na Slovensku i v desiatich ďalších krajinách sveta venovaná matkám. Ani v tomto roku miestna Základná škola s vyučovacím jazykom maďarským nezabudla na **Deň matiek**. Pedagogickí pracovníci s deťmi pripravili milý program, ktorým sa mamičkám poďakovali za ich celoročnú starostlivosť a materinskú lásku. Predstavenie sa konalo dňa 3. mája 2009 v miestnom kultúrnom stredisku.

Z rovnakej príležitosti a na rovnakom mieste, dňa 10. mája 2009 so svojim programom vystúpili deti materskej školy a dňa 31. mája 2009 mamičkám k ich sviatku prišli svojimi básňami, piesňami a tancami zablahoželať žiaci Základnej školy. Žiaci materskej školy a oboch základných škôl s kyticou pozdravov tak vyjadrili svojim mamičkám lásku, úctu a vďaku za všetko to, čo pre nich vykonali.

V popoludňajších hodinách dňa 21. júla 2009, na futbalovom ihrisku TJ Cementár sa zišli rómovia z obce Turňa nad Bodvou a jej okolia na „Rómskom festivale 2009“. Túto akciu zorganizovalo združenie Rómska slza pod vedením Anny Horváthovej. Cieľom festivalu bolo ukázať väčšinovej populácii, že rómovia dokážu tráviť svoj voľný čas zmysluplne a chcú oboznámiť prítomných s temperamentnou tanečnou kultúrou rómov. Na pódiu sa vystriedalo viacero domácich hudobných a tanečných skupín. Po kultúrnom programe sa začala neviazaná zábava – rómsky bál, na ktorej hrala hudobná skupina z mesta Trebišov. Tento rómsky bál trval až do neskorých nočných hodín.

Od 23. júla 2009 do 2. augusta 2009 sa uskutočnil **9. ročník Gemersko – Turnianskeho festivalu**, významom ktorého bola popularizácia regiónu, posilnenie regionálnych vzťahov, ktoré majú historické korene a oživenie regiónu všeobecne. Počas cezhraničného podujatia na rôznych miestach v 6 slovenských a v 11 maďarských obciach si mohli záujemcovia vybrať z viac ako 150 programov. Festivalovými miestami v roku 2009 boli: Betliar, Krásnohorská Dlhá Lúka, Krásnohorské Podhradie, Rožňava, Turňa nad Bodvou, Zádiel, Aggtelek (H), Égerszög (H), Gömöraszóls (H), Hídvégardó (H), Imola (H), Jósvalő (H), Ragály (H), Szögliget (H), Tornabarakony (H), Tornakápolna (H), Trizs (H).

Obec Turňa nad Bodvou sa tohto roku zapojila do série programov Gemersko – Turnianskeho festivalu už po druhýkrát a to **organovým koncertom v podaní organistu Kuzsnera Pétera z maďarského mesta Sopron**. Kuzsner Péter je v súčasnosti poslucháčom Viedenskej univerzity hudobného umenia a je vedúcim skupiny „Liszt Ferenc Társaság“ v Soproni. V jeho repertoári sú väčšinou diela hudobných skladateľov Bacha a Liszta, z ktorých niektoré dňa 29. júla 2009 odzneli v rímsko-katolíckom kostole v Turni nad Bodvou.

V dňoch 31. júla až 2. augusta 2009 sa uskutočnili tradičné, v poradí už VI. Turnianske dni. V histórii posledných rokov obce Turňa nad Bodvou je už tradíciou, že v rámci obecných dní udelia odmeny takým osobnostiam, kolektívu či združeniu, ktoré sa svojou činnosťou vo veľkej miere podieľali na rozvoji obce v oblasti školstva, kultúry a športu.

V rámci **slávnostného zasadnutia obecného zastupiteľstva**, ktoré sa konalo dňa 31. júla 2009 v miestnom kultúrnom stredisku, bola udelená odmena **In memoriam Regine Cseteovej r. Farkasovej** za jej oddanú a vytrvalú prácu v oblasti školstva. Ako učiteľka sa venovala predovšetkým vyučovaniu žiakov prvých ročníkov základných škôl na rôznych miestach východného Slovenska a nakoniec v obci Turňa nad Bodvou. Jej cieľom bolo aby absolventi základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským sa vedeli bezproblémovo uplatniť vo vtedajšej československej spoločnosti. Jej snaha zachovať v našej obci vyučovanie v jazyku maďarskom sa podarila. Ako učiteľka pracovala až do roku 1970, kedy odišla do dôchodku. Zomrela v roku 2004 ako 91 ročná.

Odmena bola udelená aj **Elokovaným triedam v Turni nad Bodvou Strednej odbornej školy v Medzeve**. Škola sa zameriava na odbornú prípravu žiakov, ktorí neukončili 9. ročník základnej školy a za účelom vzdelania detí z rodín v hmotnej núdzi. Okrem odbornej prípravy žiakov, pedagógovia vedú krúžky šikovné ruky a umelecko – záujmový krúžok. Výsledkom ich snahy boli úspešné vystúpenia žiakov na rôznych akciách v našej obci a tiež aj v iných obciach.

Zaslúženú odmenu si odniesol aj **športový klub TAEKWON – DO v Turni nad Bodvou**, ktorí bol založený v roku 2004. Členovia klubu pod vedením trénerov **Gabriela Barnáka a Štefana Bányásza ml.** predvádzali svoje umenie a vedomosti v priebehu rokov na rôznych turnajoch s mnohými výbornými výsledkami. Za ich najlepšie úspechy sa zapísali 2 víťazstvá a 2 tretie miesta na medzinárodnej súťaži Nitra Cup Open 2009. Obrovský historický úspech dosiahlo družstvo získaním 5 zlatých medailí, 2 druhé a 2 tretie miesta a po prvýkrát boli odmenení zlatým pohárom za 1. miesto v zostave družstiev. Miestny klub v súčasnosti eviduje 16 členov.

Komisia kultúry, osvetu a spolupráce s tretím sektorom pri obecnom zastupiteľstve sa rozhodla aj toho roku udeliť odmeny za najkrajší dom v obci Turňa nad Bodvou. Titul **„Pohl'adný dom“** získali manželia **MVDr. Viliam a Ing. Anna Gedeonoví, Ján a Eva Vevericoví, Jozef a Božena Žihovičovi**.

Turnianske dni mali svoje pokračovanie v sobotu dňa 1. augusta 2009. Začalo sa **ukážkami ľudových remesiel** na nádvorí Domu remesiel Občianskeho združenia PRO TORNENSIS. Členovia **Združenia gemerských remeselníkov z Krásnohorskej Dlhej Lúky a košíkari z našej obce** s deťmi zhotovovali rôzne výrobky z tradičných materiálov akými sú šúpolie či prútie. Nechýbali ani iné remeslá. Záujemcovia si mohli vyskúšať výrobu smaltovaných šperkov, kvetín z textilu, farbenie tričiek batikovaním, zdobenie perníkov, zhotovovanie šperkov z korálok a maľovanie tváre. Okrem tvorivých dielní, návštevníci remeselného dvora si mohli zakúpiť aj výrobky zhotovené členmi uvedeného združenia. Pre deti, ktoré radšej uprednostňujú pohybové aktivity bol k dispozícii nafukovací hrad. Sobotňajšie kultúrne programy prebiehali na Hlavnej ulici. Hlavná časť programu VI. Turnianskych dní bola oficiálne otvorená o 14:00 hodine slávnostnými príhovormi **Pavla Molnára** starostu obce Turňa nad Bodvou a **Szanyiszló Jánosa** primátora mesta Szendrő. Za tým nasledoval kultúrny program v ktorom vystúpili mažoretky Százszorszép a ľudový tanečný súbor Bódvavölgy z mesta Szendrő, folklórny súbor Živena z Moldavy nad Bodvou, zmiešaný spevácky zbor z Pедера, folklórny súbor z Janíka, žiaci Základnej školy s vyučovacím jazykom slovenským v Turni nad Bodvou a ďalší. Vedľa série programov, ktoré prebiehali na Hlavnej ulici, bola v miestnom infocentre slávnostne otvorená výstava drevených sôch a plastík rezbárky **Magdalény Palenčárovej** z Čečejeviec, drevených a bronzových sôch kamenára **Jána Lukácsa** z Moldavy nad Bodvou a výstava drevených miniatúrnych makiet starého gazdovského dvora **Františka Egeda** zo Sadu nad Torysou. Po vernisáži sa účastníci výstavy presunuli do miestnosti, kde bola otvorená ďalšia výstava pod názvom **„Renesančná hostina na hrade a podhradí“**. Na krásne prestretých

stoloch boli vystavené jedlá, ktoré konzumovali páni a poddaní v dobe renesancie. Atmosféru renesančnej doby však najviac priblížila dobová hudba v podaní manželov, umelcov **Kaščákových** z Košíc, vystavené kostýmy a zbrane z čias stredoveku, ktoré vystavili členovia šermiarskej spoločnosti **Via Cassa** z Košíc. Výstava, ktorú zorganizovala pracovníčka spoločného úradu pri Obecnom úrade v Turni nad Bodvou **MVDr. Katarína Flachbartová**, bola zároveň aj súčasťou IX. ročníka Gemersko – turnianskeho festivalu. Poďakovanie patrí zároveň aj členkám miestneho klubu dôchodcov, ktoré pomáhali s prípravou jedál. Kým v Infocentre prebiehala výstava, zatiaľ na pódiu sa vystriedalo mnoho účinkujúcich. Medzi nimi bol aj humorista VI. Turnianskych dní pod umeleckým menom **Rocker Zsolti** z Maďarskej republiky, ktorý obecenstvo rozosmial svojim zábavným kabaretným vystúpením. Potom nasledovalo spevácke vystúpenie **Michaly a Danky** mladých talentov z našej obce. Ďalším známym hudobníkom tohtoročných turnianskych dní bol **Robo Šimko** – finalista celoslovenskej speváckej súťaže SUPERSTAR 2008. Aj napriek skoro hodinovému meškaniu, so svojou kapelou predviedol veľmi pekný rockový koncert, ktorému sa z radov obecenstva najviac tešila hlavne mladšia veková kategória divákov. Koncert Roba Šimka uzatváral sériu poobedňajších programov, ktorých moderátorkou bola mladá turňančanka **Monika Subovicsová**. Posledným a zároveň hlavným bodom programov bol večerný pouličný bál. O očarujúcu atmosféru a dobrú zábavu sa postarala miestna kapela **Jimmy & band**, ktorá hrala až do skorých ranných hodín.

Tradičiou obecných dní sa stal aj ohňostroj, ktorý nechýbal ani z radov tohtoročných programov. Ohňostroj bol odpálený podnikateľom **Zoltánom Novákom** o 22:00 hodine z areálu čerpacej stanice Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti a.s. Košice.

Turnianske dni mali v nedeľu dňa 2. augusta 2009 svoje pokračovanie **medzinárodnou súťažou Dobrovoľných hasičských zborov o putovný pohár starostu obce** na športovom štadióne TJ Cementár. Do súťaže hasičských družstiev sa zapísali 3 družstvá, ktorých poradie bolo na konci súťaže nasledovné: 1. miesto získalo **DHZ Dvorníky – Včeláre**, 2. miesto **DHZ Turňa nad Bodvou** a na 3. mieste

skončilo družstvo **DHZ Háj**. Z piatich družstiev súťažiacich v **II. Medzinárodnej hasičskej súťaži o Pohár starostu obce Turňa nad Bodvou** sa víťazom stalo družstvo z obce **Dvorníky – Včeláre**, na 2. mieste sa umiestnilo družstvo z **našej obce**, na 3. mieste družstvo z mesta **Ónod** z Maďarskej republiky, 4. miesto patrí družstvu z obce **Háj** a posledné miesto uzatvára družstvo z obce **Rešica**. Obe súťaže prebiehali v disciplíne požiarneho útoku s vodou dodávanou z požiarneho vozidla CAS 25. Mimo súťaže predviedli svoju zručnosť aj dievčatá z kategórie dorastu družstva DHZ Turňa nad Bodvou. V rámci podujatia vykonali profesionáli z Hasičskej stanice v Moldave nad Bodvou ukážky záchrany života, otvárania havarovaného vozidla špeciálnou výbavou, lokalizáciu požiaru motorového vozidla. Všetky ukážky boli predvedené za pomoci ťažkej požiarnej techniky. Okrem toho profesionáli predstavili aj výškovú techniku používanú pri hasení požiaru a iných zásahov, ktoré vyžadujú prácu vo výškach.

V záujme reprezentácie záhradkárov vystaviť výtvyry živej prírody, komisia kultúry, osvetu a spolupráce s tretím sektorom pri obecnom zastupiteľstve v spolupráci so Základnou organizáciou Csemadoku v Turni nad Bodvou zorganizovali **jesennú výstavu ovocia a zeleniny**, ktorá bola slávnostne otvorená dňa 13. septembra 2009 v priestoroch miestneho klubu dôchodcov. Návštevníci výstavy mohli obdivovať krásu, vôňu, vzrast a veľkosť i rôznorodosť plodov zo záhradiek, ktoré pestovatelia dopestovali v roku 2009. Medzi vystavovanými plodmi a vínami sa našli aj zvláštne odrody zelenín a exotické druhy ovocia akými sú napr. figy. Okrem tohtoročnej úrody boli vystavené aj výtvarné práce detí materskej školy a žiakov oboch základných škôl.

V miestnom kultúrnom stredisku, dňa 6. novembra 2009 sa konalo **vystúpenie žiakov elokovaných tried SOŠ Medzev v Turni nad Bodvou**. Pekný kultúrny program zostavený pod

vedením pedagógov tejto školy predstavili dievčatá a chlapci s veľkým úspechom. Hudobno – kultúrny program obsahoval spev, tanec a módnú prehliadku, na ktorej žiačky školy prezentovali svoju fantáziu a šikovnosť vlastnoručne ušitým módnym oblečením.

Komisia kultúry, osvetu a spolupráce s tretím sektorom dňa 14. decembra 2009, v miestnom infocentre zorganizovala tradičnú **vianočnú výstavu ručných prác**, ktoré vyhotovili žiaci oboch základných škôl a materskej školy pod vedením kreatívnych a zručných pedagógov. Výstava bola zároveň aj vhodnou inšpiráciou na vyzdobenie vianočného stola v podobe rôznych svietnikov, adventných vencov rôznych farebných odtieňov. Na tejto výstave boli vystavené aj výšivky šikovných žiačok elokovaných tried SOŠ Medzev v Turni nad Bodvou ako aj výšivky či háčkované anjeličky zhotovené obyvateľkami našej obce.

Kultúrne aktivity oboch základných škôl a materskej školy v našej obci už tradične vrcholia niekoľko dní pred najkrajšími sviatkami roku – Vianocami. V miestnom kultúrnom dome pravú atmosféru vianočných sviatkov nám priblížili pekné divadelné scény, piesne a recitácie v podaní šikovných detí a žiakov našich škôl.

ZDRAVOTNÍCTVO, SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ A OBYVATEĽSTVO OBCE

Ku dňu 31. decembra 2009 bolo v obci Turňa nad Bodvou evidovaných **3 605** obyvateľov. Za rok 2009 je evidovaný prírastok obyvateľov obce v počte **123**. Do obce sa prisťahovalo **62** a narodilo **61** nových obyvateľov.

Za rok 2009 je evidovaný úbytok obyvateľov obce v počte **83**. Z obce sa odsťahovalo **52** a zomrelo **31** obyvateľov obce.

Na matričnom úrade v Turni nad Bodvou sa konali **2** občianske sobáše.

Ku 31. decembru 2009 bolo v evidencii nezamestnaných zaregistrovaných až **649** obyvateľov obce.

100 rokov je významné životné jubileum, ktorého sa dožíva len veľmi málo ľudí. Pani **Mária Palmajová r. Milická**, bývajúca v dome pod s.č. 222 na Žarnovskej ulici v Turni nad Bodvou, má za sebou stú stránku svojej knihy života a očami v ktorých ešte ani v tejto chvíli nepohasol žiarivý lesk, s radosťou víta svoju stú jar. Pani Mária Palmajová sa narodila 23. marca 1909 v Turni nad Bodvou rodičom Valentinovi Milickimu a Márii Milickej rod. Molnárovej. Pani Mária sa mladá vydala za Imricha Palmajiho. Ich manželstvo bolo šťastné, ale bohužiaľ bezdetné. Imrich Palmaji zomrel v roku 1973.

Životné jubileum pani Palmajovej považujeme za skvost nielen pre ňu a jej rodinu, ale i pre našu obec. Z tejto príležitosti oslávenkyňu v deň jej narodenín navštívili starosta obce Turňa nad Bodvou Pavol Molnár, zástupca starostu obce Milan Drobňák, predsedkyňa kultúrnej komisie pri obecnom zastupiteľstve Mária Andóová a predsedkyňa sociálnej komisie pri obecnom zastupiteľstve Mária Oravcová spolu s matrikárkou obce Helenou Lenčేశovou. Zablahoželať jej prišli aj dve žiačky Základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským, ktoré našu oslávenkyňu potešili recitáciou básní. Jubilantke bol odovzdaný darčekový kôš s kyticou kvetov a nezabudlo sa ani na zápis do pamätnej knihy.

Dňa 7. septembra 2009 samosprávne orgány obce Turňa nad Bodvou v spolupráci so Základnou organizáciou Slovenského červeného kríža v Turni nad Bodvou a Národnou transfúznou stanicou Košice zorganizovali **výjazdový odber krvi**. Tento deň bol dôkazom toho, že túžba ľudí pomôcť nie je na ústupe. Odberu krvi sa zúčastnili 34 darcovia, z toho 32 odberov bolo úspešných. Musíme vyzdvihnúť účasť prvodarcov. Takýmto darcom bol Ladislav Szanyi, ktorý sa odberu zúčastnil po prvýkrát a bol aj úspešným darcom.

Ďalšími darcami boli: Štefan Timko, Jozef Ondernický, Tibor Hajdu, Eva Hudáková, Emília Gáborová, Adriana Mittelmanová, Anna Juhásová, Ing. Ladislav Juhás, Mikuláš Horváth, Marcela Šimková, Martin Fifik, Zuzana Komjátiová, Ing. Juraj Kalaš, Sandra Freimannová, Katarína Majančíková, Jozef Szaniszló, Erika Havranková, Ladislav Szanyi, Tomáš Szanyi, Štefan Bošňák, Katarína Kováčsová, Peter Saláta, Jaroslav Pástor, Milan Nagy, Zoltán Hajdu, Helena Bojsková, Tomáš Varga, Istalian Čonev, Peter Koch, Margita Kováčsová, Katarína Kováčsová a Iveta Szásziová.

Každoročne v mesiaci október keď príroda naberá krásu jesene, prejavujeme všetci svoju pozornosť a úctu občanom skôr narodeným. Ani tento rok tomu nebolo inak.

Miestna Základná organizácia Slovenského červeného kríža v Turni nad Bodvou na čele s predsedkyňou Evou Mikóovou v spolupráci so sociálnou komisiou pri obecnom zastupiteľstve v Turni nad Bodvou pod vedením Márii Oravczovej pripravila **47 darčekových balíčkov**, ktoré boli osobne doručené každému občanovi vo veku nad 80 rokov. Október je mesiacom úcty mladších k starším občanom. Na túto pozornosť by sa nemalo zabúdať počas celého roka.

ČINNOSŤ ZÁUJMOVÝCH ZDRUŽENÍ A SPOLKOV

Dňa 15. februára 2009 sa uskutočnila výročná členská schôdza členov klubu dôchodcov. Predseda klubu dôchodcov Tibor Tar, okrem vyhodnotenia aktivít za rok 2008 oboznámil členov klubu o tom, že sa vzdáva funkcie predsedu. Z toho dôvodu hlasovaním za predsedkyňu klubu dôchodcov bola zvolená Anna Kötelesová, ktorá od toho dňa preberá vedenie miestneho klubu. Novozvolenou zástupkyňou predsedu sa stala Žofia Hutkayová. Pokladníčkou je Judita Kissová, kultúrnou referentkou Mária Horváthová. Ostatní členovia predsedníctva klubu dôchodcov sú: Helena Bošňáková, Terézia Vargová a Mária Kissová.

Základná organizácia zväzu dôchodcov – v mesiaci február 2009 bolo evidovaných 122 a zomrelo 7 členov klubu dôchodcov.

- Dňa 28. marca 2009 navštívili bývalého predsedu klubu dôchodcov pána Tibora Tara, ktorému zablahoželali k jeho 80. narodeninám.
- V mesiaci jún navštívili maďarské mesto Eger, kde sa konalo vysvätenie Jána Zsóku rodáka obce Turnianska Nová Ves za diakona.
- V mesiaci júl sa konala návšteva budúceho farára Zoltána Oravcza.
- Členky klubu sa zúčastnili na dňoch modlitieb v obciach Hrhov, Chorváty, Turnianska Nová Ves a Turňa nad Bodvou. Táto akcia sa konala v mesiacoch august – október.
- Dňa 28. augusta 2009 sa konal výlet do maďarského mesta Sárospatak a Tálya, ktorého sa zúčastnilo 49 členov klubu.
- Dňa 19. septembra 2009 sa konala tradičná akcia – varenie guláša, na ktorej bola až 80 percentná účasť členov.
- Koncom novembra na podnet duchovného Attilu Juhásza bola zorganizovaná predvianočná príprava adventných vencov v priestoroch klubu dôchodcov.

- Koncom decembra samosprávne orgány obce Turňa nad Bodvou prispeli svojou finančnou čiastkou na doplnenie kuchynského vybavenia klubu dôchodcov.
- Počas roka 2009 členky klubu dôchodcov vypomáhali aj pri takých kultúrnych akciách a podujatiach akými boli: veľkonočná výstava ručných prác, jesenná výstava ovocia a zeleniny, spomienkový deň marcového národnooslobodzovacieho boja a iné.

Základná organizácia Slovenského zväzu zdravotne postihnutých – V roku 2009 sa konali nasledovné aktivity a kultúrne programy:

- Predsedníčka OR – SZPP pre Košice – okolie pani Katarína Hľovská zorganizovala v termíne od 9. do 15. februára 2009 rekondičný pobyt v Turčianskych Tepliciach, ktorého sa zúčastnilo 29 členov ZO.
- Rekondičného pobytu v Turčianskych Tepliciach, ktorý sa konal v termíne od 27. apríla do 3. mája 2009 sa zúčastnilo ďalších 26 členov.
- Dňa 5. júla 2009 v Geči sa konalo I. „Letné stretnutie základných organizácií v hovorenom slove a speve“, ktoré bolo spojené s výstavou prác šikovných rúk členov ZO, ktorého sa zúčastnili štyria členovia našej ZO.
- ZO Združenia invalidov v Turni nad Bodvou zorganizovala jednodňový výlet do liečebných kúpeľov Tiszaújváros v Maďarskej republike. Výletu sa zúčastnilo 45 členov ZO.
- Dňa 26. septembra 2009 v klube dôchodcov bol zorganizovaný športový deň a varenie guláša. Z prítomných sa do športových hier zapojilo viac ako 50 členov v súťažných disciplínach hádzanie kruhom na cieľ, hádzanie tenisovou a pinpongovou loptičkou na terč.
- Rekondičného pobytu v Turčianskych Tepliciach v dňoch od 21. do 27. septembra 2009, sa zúčastnili dve členky miestnej ZO.
- Dňa 29. septembra 2009 sa v Michalovciach konala už tradičná záujmovo – umelecká činnosť pod názvom „Srdce ako dar“. Na tejto akcii boli prítomní piati členovia ZO.
- V dňoch od 12. do 18. októbra 2009 sa zúčastnilo na rekondičnom pobyte v Turčianskych Tepliciach 16 členov ZO v Turni nad Bodvou.
- V rámci blížiacich sa vianočných sviatkov, dňa 12. decembra 2009 sa konalo posedenie členov ZO ktoré bolo spestrené kultúrnym programom žiakov Základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským v Turni nad Bodvou. Predsedníčka organizácie Mária Andóová zablahoželala 11 jubilantom ZO.

Doplňkový zápis k združeniam

V mesiaci október 2009 Ministerstvom vnútra SR nadobudla platnosť registrácia novovzniknutého občianskeho združenia **RUMENICA** so sídlom v Turni nad Bodvou. Cieľom združenia je podpora kultúrneho a sociálno-ekonomického života v obci a v regióne našej obce, ktorého činnosťou je organizovať výchovno-vzdelávacie, kultúrne a športové podujatia, kultúrne festivaly, ochraňovať kultúrne pamiatky a oživovať historické tradície, vytvárať podmienky pre rozvoj cestovného ruchu a podporovať všetky aktivity vedúce k zvýšeniu zamestnanosti. Predsedníčkou združenia RUMENICA je **Adela Vargová**.

CIRKEVNÝ ŽIVOT

V mesiaci marec 2009 vyšlo prvé vydanie kresťanských novín pod názvom „**Boldogasszony**“, ktoré budú vychádzať v mesačnom periodiku v maďarskom jazyku. Noviny podávajú informácie o kresťanskom živote obce Turňa nad Bodvou a jej okolia. Noviny obsahujú aj stránku

vyhradenú pre našich najmenších čitateľov, ktorí s pomocou rôznych detských hlavolamov a krížoviek s kresťanskou tematikou sa môžu zapojiť aj do súťaží o malé vecné ceny. Vydavateľom kresťanských novín je rímskokatolícka farnosť pod vedením kňaza, šéfredaktora Attilu Juhásza. Redaktorkou novín je Edita Viszlayová z obce Dvorníky – Včeláre. Hlavným cieľom kňaza Attilu Juhásza je prostredníctvom týchto novín udržiavať kontakt s veriacimi a najmä s tými, ktorí sa nezúčastňujú omši v kostole ani počas významných kresťanských sviatkov v roku.

Turnianska farnosť sa v roku 2009 obrátila so žiadosťou o **finančnú podporu** na Ministerstvo kultúry SR. V rámci programu „**Obnov svoj dom**“ farnosť požiadala o **finančnú podporu vo výške 54 000,- Eur**. Odborná porota ministerstva kultúry odsúhlasila pre turniansku farnosť podporu vo výške **32 000,- Eur**, ktorú možno použiť len na tie práce, ktoré boli ministerstvom kultúry odsúhlasené. Jedná sa o ďalšie odkryvanie gotických fresiek, o obnovu jedného gotického okna a o zabezpečenie lešenia potrebného na prevedenie týchto prác. Na získanie tejto podpory bol potrebný vlastný finančný vklad farnosti vo výške 2 834,- Eur.

Od 12. storočia je **Svätý Florián** patrónom hasičov. Jeho meno je v kalendári zapísané na deň 4. mája. Na pamiatku patróna hasičov bola ešte v minulosti, pri vstupnej bráne rímskokatolíckeho kostola v Turni nad Bodvou postavená kaplnka, ktorá je zreštaurovaná a každoročne sa pred ňou na tento sviatok zhromažďujú členovia Dobrovoľného hasičského zboru v Turni nad Bodvou, aby sa zúčastnili **slávnostnej svätej omše**, po ktorej sa potom spoločne s pánom farárom pred kaplnkou pomodlia. Toho roku členovia DHZ v Turni nad Bodvou oslávili sviatok svojho patróna dňa 3. mája 2009.

Dobrovoľný hasičský zbor v Turni nad Bodvou bol založený v roku 1875 a je do dnešných čias najstarším jestvujúcim spolkom v obci.

Na základe platných cirkevných zákonov, dňa 15. júla 2009 bola založená **cirkevná hospodárska rada**. Podľa predpísaných stanov, úlohou hospodárskej rady je pomáhať farárovi pri všetkých finančných otázkach a problémoch týkajúcich sa celej farnosti. Cirkevnú hospodársku radu tvoria členovia: Ľudovít Balázs, Jozef Dániel, Csaba Káposztás, Helena Nováková, Alexander Oravec a Alžbeta Vargová. Predsedom hospodárskej rady je Ft. Attila Juhász.

V miestnom klube dôchodcov, v dňoch od 21. do 23. augusta 2009 bolo usporiadané **duchovné cvičenie pre dospelých**, ktorú viedol duchovný Ft. Szabó József z Maďarskej republiky. Témou trojdňového stretnutia bolo rozjímanie o vnútornej slobode a o základoch duchovného spojenia človeka s Bohom.

Biskup rožňavskej diecézy – **Mons. Vladimír Filo**, prijal pozvanie miestnej cirkevnej rady a dňa 15. novembra 2009 zavítal do našej obce. Jeho zastávkou bol farský úrad a rímskokatolícky kostol, kde ho v radostnom očakávaní vítal dav veriacich na čele s Attilom Juhászom a duchovnými okolitých farností. Dôvodom jeho návštevy bola pietna omša za duševné blaho kňaza Ferencu Majančíka rodáka našej obce, ktorý zomrel pred tridsiatimi rokmi v roku 1979. Po skončení omše Mons. Vladimír Filo za prítomnosti kňaza Attilu Juhásza a pozvaných hostí **vysvätil obnovenú budovu farského úradu**. Za tým nasledoval **pietny akt kladenia vencov na hrob nebohého Ferencu Majančíka** v novom cintoríne. Na tomto pietnom akte boli prítomní okrem veriacich aj starostovia obcí Turňa nad Bodvou, Dvorníky a Háj.

V roku 2009 sa v našej obci konalo **29** cirkevných pohrebov a **3** cirkevné sobáše. Pokrstených bolo **46** detí a **23** detí prijalo prvé sväté prijímanie. Posledné pomazanie prijalo **19** chorých a starých občanov.

Reformovaná cirkev

Občanov reformovaného vierovyznania v obci Turňa nad Bodvou bolo v roku 2009 okolo **250** veriacich, ktorí sa na bohoslužbách stretávajú v každom druhom týždni.

V roku 2009 sa do života reformovaného spoločenstva zapísala veľká udalosť. Pre dôstojnejšie vykonávanie bohoslužieb odteraz slúži **zvon**. Výroba stredne veľkého bronzového zvona, ktorý bol odliaty v Žarnovici, bola financovaná Košickým samosprávnym krajom. Aby zvon mohol zvolávať veriacich na bohoslužby musí byť osadený na konštrukcii – zvonice. Finančné prostriedky na postavenie zvonice zatiaľ ešte chýbajú a preto je zvon v súčasnosti uložený v priestore budovy slúžiacej na bohoslužby.

ŠKOLSTVO

Materská škola

V školskom roku **2008/2009** materskú školu navštevovalo **68** detí. Rovnako ako žiaci základných škôl, aj deti materskej školy sa zapájali do aktivít organizovaných komisiou kultúry pri obecnom zastupiteľstve a svojimi ručne vyhotovenými prácami obohatili pestrosť výstav viažucich sa ku kresťanským sviatkom a k jesennej výstave ovocia – zeleniny. Rovnako ako žiaci základných škôl, aj deti materskej školy vystúpili v kultúrnom dome na Deň matiek s pekným programom, čím potešili svojich rodičov.

Dňa 9. júna 2009 v materskej škole vystúpili členovia Prešovského divadla a deťom predstavili „Rozprávku o kozliatkach“. V posledný júnový týždeň sa konala rozlúčka so školou a deti MŠ boli navštíviť aj základnú školu.

V školskom roku **2009/2010** do materskej školy bolo zapísaných **79** detí.

Počas októbrového mesiaca úcty k starším, pedagógovia s deťmi pripravili pekný kultúrny program, ktorý predviedli pozvaným starším občanom a starým rodičom v priestoroch materskej školy. Okrem milého vystúpenia pracovníci školy svojim hosťom pripravili aj malé pohostenie.

Dňa 17. septembra 2009 v priestoroch materskej školy sa konalo predstavenie „Rozprávka o pyšnej princeznej“ v podaní amatérskych hercov zo Spišských Vlachov.

V Moldave nad Bodvou dňa 12. októbra 2009 sa konala tradičná súťaž „**Viacboj všestrannosti**“. Deti materských škôl svoju šikovnosť preukázali v disciplínach skok do diaľky, beh a hod loptou. Naše deti z materskej školy v Turni nad Bodvou si odniesli dve ocenenia za **2.** miesto a jedno ocenenie za **3.** miesto.

Základná škola s vyučovacím jazykom slovenským

V školskom roku **2008/2009** vyučovanie prebiehalo v 14 triedach a v 1 špeciálnej triede na II. stupni. Do školského klubu sa zapísalo **42** žiakov pod vedením vychovávateľky pani Fehérovej. Škola zamestnáva aj dvoch asistentov. Školský časopis „Cíngáčik“ vychádzal aj v tomto školskom roku. Vedením školskej kroniky je poverená Mgr. Valéria Krempaská. V škole pôsobilo 13 záujmových krúžkov, z ktorých bol najväčší záujem o tanec Hip – hop a mažoretky.

Žiaci boli aktívni aj mimo školskej činnosti, šikovnosť rúk prezentovali výrobkami na veľkonočnej, vianočnej a jesennej výstave ovocia – zeleniny.

V škole bola zorganizovaná literárna súťaž „**Šalianský Matko**“ a „**Hviezdoslavov Kubín**“. Žiaci reprezentovali svoju školu aj na okresných kolách týchto súťaží.

Aj v tomto školskom roku sa uskutočnil „Deň otvorených dverí“ pre rodičov a budúcich prváčikov, ktorí si pozreli pestrú činnosť rôznych krúžkov. Túto akciu nasledoval zápis detí do I. ročníka, ktorý sa konal 3. februára 2009. Do nového školského roka bolo zapísaných **32** detí, ktorí o pár mesiacov neskôr začali navštevovať prvý ročník základnej školy.

V rámci Dňa matiek sa konalo vystúpenie žiakov v miestnom kultúrnom stredisku, ktoré sa konalo dňa 31. mája 2009.

Dňa 31. júna 2009 sa uskutočnilo slávnostné ukončenie školského roka, ktorého sa zúčastnil aj pán Alexander Varga, prednosta obecného úradu.

Vyučovanie v školskom roku **2009/2010** sa začalo dňa 2. septembra 2009 v podobnej zostave pedagogického zboru, krúžkov a aktivít konaných v rámci školy.

Z dôvodu uplynutia päťročného funkčného obdobia bol v prvom polroku 2009 vyhlásený **konkurz na funkciu riaditeľa Základnej školy s vyučovacím jazykom slovenským a riaditeľa materskej školy v obci Turňa nad Bodvou**. Jedinou uchádzačkou o riadiacu funkciu základnej školy bola doterajšia riaditeľka Mgr. Juliana Bojsková.

Na základe návrhu Rady školy pri základnej škole v Turni nad Bodvou, v súlade s výsledkom výberového konania uskutočneného na miesto riaditeľa Základnej školy s vyučovacím jazykom slovenským v Turni nad Bodvou konaného dňa 16. júna 2009 a podľa par. 3 ods. 1,2 a 11 zákona č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve v znení neskorších predpisov menuje **Mgr. Julianu Bojskovú** do funkcie riaditeľa rozpočtovej organizácie obce Turňa nad Bodvou, riaditeľa základnej školy na päťročné funkčné obdobie.

Na základe uvedeného zákona sa menuje **Eva Oravcová** do funkcie riaditeľa Materskej školy v Turni nad Bodvou. Zvolené riaditeľky svoju prácu vyplývajúcu z uvedenej funkcie začali vykonávať od školského roku 2009/2010.

Základná škola s vyučovacím jazykom maďarským

V školskom roku **2008/2009** do školy nastúpilo **256** žiakov.

V dňoch od 19. do 20. januára 2009 sa v škole uskutočnil zápis detí, budúcich žiakov prvých tried. Pedagógovia skonštatovali, že prváčikov je každým rokom menej. Počas dvoch dní bolo zapísaných iba **15** detí. Koncom januára pedagogický zbor zorganizoval pre žiakov maškarný ples, vo februári sa uskutočnila recitačná

súťaž, ktorá pokračovala okresným kolom dňa 10. marca 2009 v Buzici. Tejto súťaže sa zúčastnilo 15 žiakov s vynikajúcimi výsledkami. Prvé miesto získala **Dóra Polyáková** a 3. miesto obsadila žiačka **Melinda Szilágyiová**. Žiačka Dóra Polyáková získala ocenenie aj v súťaži **Tompa Mihály**, ktorá sa konala v Košiciach.

Dňa 25. marca 2009 školu navštívil **Mátyás Dráfi** – nositeľ Jászaiho ceny, ktorý žiakom rozprával o spisovnej maďarčine a správnom používaní maďarského jazyka v hovorenej reči.

Dňa 25. marca 2009 žiačka **Eva Subovicsová** odniesla cenu za 2. miesto v okresnej súťaži „**Poznaj slovenskú reč**“, ktorá sa konala v Moldave nad Bodvou.

Dňa 8. apríla 2009 **Dóra Polyáková** opäť získala 1. miesto v recitačnej súťaži konanej v maďarskom meste Szendrő.

Z príležitosti **Dňa Zeme**, ktorý sa pripomína dňa 22. apríla sa konala v miestnej základnej škole s vyučovacím jazykom maďarským výtvarná súťaž, do ktorej sa zapojila takmer polovica žiakov. Trojica najlepších súťažiacich z nižších ročníkov a vyšších ročníkov boli odmenení vecnými cenami. Hlavným bodom tohto dňa bolo vysadenie stromčekov v pamätnom parku obce

Turňa nad Bodvou. Za prítomnosti starostu obce Turňa nad Bodvou Pavla Molnára sa do práce zapojili žiaci ôsmeho ročníka.

V rámci Dňa matiek, v miestnom kultúrnom stredisku sa konalo kultúrne vystúpenie žiakov škôl, kde svojim pekným programom potešili rodičov aj žiaci Základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským.

Herci košického divadla **Thália** dňa 18. mája 2009 navštívili školu a žiakom zarecitovali pekné básne.

Dňa 18. júna 2009 sa konalo divadelné vystúpenie v podaní maďarských hercov z divadla „**Hold**“.

Školskému roku **2009/2010** sa pripisujú rovnako pestré kultúrne aktivity a súťaže ako tomu predchádzajúcemu roku. Medzi významnejšie programy patrí vystúpenie folklórneho súboru „**Ifjú Szívek**“, ktorého členovia žiakom predviedli ľudové tance rôzneho etnika. Toto predstavenie sa konalo dňa 12. októbra 2009 v miestnom kultúrnom stredisku.

Počas obidvoch školských rokov sa žiaci zapájali aj do aktivít mimo školy a svojimi ručnými prácami obohatili veľkonočnú výstavu, jesennú výstavu ovocia – zeleniny a vianočnú výstavu zorganizovanú kultúrnou komisiou pri obecnom zastupiteľstve obce Turňa nad Bodvou.

Aj tento rok opustili lavice Základnej školy s vyučovacím jazykom slovenským a maďarským v Turni nad Bodvou deviataci, ktorí sa prišli rozlúčiť dňa 26. júna 2009 na obecný úrad v doprovode svojich triednych učiteliek. Žiakov prijal starosta obce Turňa nad Bodvou Pavol Molnár a zamestnanci obecného úradu. Žiakom popriali veľa úspechov do ďalšieho života.

Stredná odborná škola Medzev, Elokované triedy v Turni nad Bodvou

V našej obci už štvrtý rok pôsobí Stredná odborná škola s dvojročným učebným odborom krajčírskaja výroba konfekcie a technické služby v autoservise.

V školskom roku **2008/2009** do školy nastúpilo **55** žiakov z toho **23** chlapcov a **32** dievčat. Od roku 2008 v škole začali pôsobiť 4 záujmové krúžky a to krúžok hudobno – spevácky, športový, tanečný a krúžok šitia. Pod vedením učiteľov **Štefana Hutkayho** a **Andrey Halászovej** bol založený aj súbor, žiaci majú nacvičený kultúrny program, ktorým vystupujú pred verejnosťou a reprezentujú nielen svoju školu ale aj obec. Program pozostáva z hudby, spevu, moderného, rómskeho a hip – hop tanca. K programovej zostave patrí aj módna prehliadka večerných a vychádzkových šiat z vlastnej tvorby dievčat. Súbor tvorí 18 žiakov a žiačok.

V roku 2009 s touto programovou zostavou žiaci vystúpili na nasledovných miestach:

- 11. jún 2009 – Tornanádaska (MR), Športovo – branná a vedomostná súťaž spojená s kultúrnym programom pod názvom „Vagyok én is olyan mint ti“, (Aj ja som taký akí ste Vy).
- 3. júl 2009 – Medzev, kultúrny program pri príležitosti 60. výročia založenia SOŠ v Medzeve.
- 6. november 2009 – Turňa nad Bodvou, vystúpenie pre obyvateľov našej obce.
- 22. december 2009 – Medzev, vystúpenie z príležitosti blížiacich sa vianočných sviatkov.

Riaditeľstvo SOŠ Medzev v spolupráci s Odborovým zväzom pri SOŠ zorganizovala oslavy **60. výročia založenia školy**, ktoré sa uskutočnili dňa 3. júla 2009 v Medzeve. Slávností sa zúčastnili aj pedagógovia elokovaných tried v Turni nad Bodvou, starosta obce Pavol Molnár a zástupca starostu obce pán Milan Drobňák. Dievčatá a chlapci navštevujúci krúžok šikovné ruky a umelecko – záujmový krúžok elokovaných tried v Turni nad Bodvou vystúpili s umelecko – hudobným pásmom a módnou prehliadkou.

História školy sa začala písať od roku 1949, kedy sa začalo oficiálne vyučovať v „Učňovskom stredisku Kriváň ČKD“ v Nižnom Medzeve pre 62 učňov učebného odboru formovač – zlievač, neskôr pribudol aj odbor drevomodelár. Počas svojej existencie škola prešla viacerými zmenami, čo sa však nezmenilo je to, že vychovala stovky slušných a pracovitých ľudí, ktorí dokázali v živote získané odborné vzdelanie dobre zužitkovať a ďalej rozvinúť v prospech seba i svojho okolia.

V školskom roku **2008/2009** ukončilo štúdium **8** chlapcov a **14** dievčat.

V školskom roku **2009/2010** do školy nastúpilo **30** žiakov z toho počtu **14** chlapcov je zaradených do dvoch tried – II.E, I.E a **16** dievčat do triedy II.E.

ŠPORT

V rakúskom Werfenwengu v mesiaci február sa konal **svetový šampionát v súťažiach psích záprahov**, kde Slovensko získalo **tri zlaté** a **jednu bronzovú** medailu. Jedným z víťazov je aj náš slovenský reprezentant **Ing. Peter Marcin z Turne nad Bodvou**, ktorý sa môže pýšiť najväčšou odmenou akú môže športovec získať a tým je titul **MAJSTER SVETA v kategórii C2** (štvorzáprah). V športovej kariére Petra Marcina sa toto víťazstvo pripisuje už po druhý krát. Držiteľom titulu **Majster sveta** v šprinte psích záprahov bol aj za sezónu 2006/2007.

V susednej, maďarskej obci, miestne združenie a obecné zastupiteľstvo obce **Hídvégardó**, dňa 7. februára 2009 zorganizovali tradičný „**Pamätný turnaj Jozefa Jávorkaiho**“. Tohto turnaja sa zúčastnili aj naši súťažiaci v sprievode predstaviteľov samosprávnych orgánov obce Turňa nad Bodvou. Súťažné disciplíny prebiehali v priestoroch miestnej základnej školy a opakovali sa disciplíny minuloročného turnaja. Aj toho roku sa súťažilo v stolnom tenise v dvojhre mužov, ktorého víťazmi sa stali súťažiaci z našej obce **Vojtech Király a Ľubomír Vártás**. Ďalšia naša reprezentantka **Aneta Vartášová** sa umiestnila v disciplíne stolný tenis ženy jednotlivkyne na **3. mieste**. Futbalový zápas sa skončil výhrou mužstva z obce Hídvégardó a druhé miesto patrí mužstvu z mesta Szendrő. Naše futbalové mužstvo si pripísalo na svoje konto prehru, ale napriek tomu, že sa umiestnili na **3. mieste** patrí im poďakovanie za ich snahu o víťazstvo.

Dňa 16. februára 2009 sa odohral halový futbalový turnaj v Košiciach – Šaci. Po víťazstvách v semifinálnych súťažiach sa futbalové mužstvo obce Turňa nad Bodvou prebojovalo do finálnej súťaže, výsledkom ktorého bolo obsadenie 1. miesta.

Dňa 21. februára 2009 v nitrianskej Mestskej Športovej hale sa uskutočnil **medzinárodný turnaj v Taekwon-Do**, ktorého sa zúčastnilo 13 klubov a viac ako 100 súťažiacich zo Slovenska, Česka a Maďarska. **Taekwon-Do klub Turňa nad Bodvou** reprezentovalo **6** súťažiacich, ktorí dosiahli veľmi dobré výsledky. Zvlášť dobrým úspechom je **3. miesto** pre náš klub v disciplíne „zostavy družstiev“. V zostave jednotlivcov **prvé miesto** získali **Sandra Šimková a Bianka Oravecová**, ktorá okrem výhry bola odmenená aj ako najúspešnejšia žiačka Nitra Cup Open. S tretím miestom sa môže pochváliť **Krisztián Bodnár a Dominika Oravecová**.

V maďarskej republike v družobnom meste Szendrő sa dňa 14. marca 2009 odohral **turnaj Jánosa Jávorkaiho**. Naše mužstvo sa tentoraz nezúčastnilo halového futbalového zápasu. V stolnom tenise, v dvojhre mužov sa na prvom mieste umiestnili súťažiaci z obce Hídvégardó (MR). Krásne druhé miesto obsadili reprezentanti našej obce **Vojtech Király a Ľubomír Vártás**.

Tretie a štvrté miesto patrí súťažiacim z mesta Szendrő. Ďalšie miesta obsadili opäť súťažiaci našej obce Turňa nad Bodvou. **Mikuláš Šaláta a Emil Halász** sa umiestnili na piatom mieste, šieste miesto patrí **Ladislavovi Turóczimu a Pavlovi Szepsimu**.

Dňa 26. apríla 2009 sa v Košiciach uskutočnil **2. ročník súťaže Memoriál Petra Toporčáka a 3. ročník súťaže Sila Jednoty v Taekwon-Do**, turnaj žiakov, juniorov a seniorov. Súťaže sa zúčastnilo **7** klubov z celého Slovenska, medzi nimi aj **Taekwon-Do klub Turňa nad Bodvou**. Naši reprezentanti dosiahli obrovský historický úspech, podarilo sa im získať **5 zlatých** medailí v **TUL** (zostava jednotlivcov), **2 druhé** a **2 tretie** miesta v kategórii **Matsogi** a **1. miesto** v kategórii **Team TUL**. Taekwon-Do klub Turňa nad Bodvou po prvýkrát získal **POHÁR za 1. miesto v TEAM TUL**, ktoré je náročnou súťažnou disciplínou. Získané medaile pre reprezentantov našej obce majú obrovskú hodnotu aj preto, lebo sa tohto turnaja zúčastnili kluby zo všetkých troch krajských miest Slovenska.

Vychádzajúc zo športových aktivít v obci Turňa nad Bodvou, každoročne sa koná **pamätný turnaj** na počesť **Jána Šipoša**. V tomto roku sa súťažiaci stretli dňa 25. apríla 2009 v priestoroch športovej haly miestnej základnej školy. Organizátorom turnaja bol miestny stolnotenisový a futbalový oddiel pôsobiaci pri športovom klube TJ Cementár Turňa nad Bodvou v spolupráci so samosprávnymi orgánmi obce Turňa nad Bodvou. Turnaj sa začal súťažou v stolnom tenise v kategóriách ženy jednotlivkyne a dvojhra mužov. Okrem súťažiacich z našej obce hráči prišli aj z maďarských obcí Hídvégardó, Perkupa a z mesta Szendrő. Najlepšou hráčkou v stolnom tenise sa stala súťažiaca z mesta Szendrő, za ktorou nasledovala súťažiaca z obce Hídvégardó a v poradí treťou skončila ďalšia súťažiaca z mesta Szendrő. V kategórii dvojhra mužov je poradie súťažiacich nasledovné: 1. miesto patrí hráčom z obce Hídvégardó, 2. miesto dvojici Vojtech Király a Ľudovít Vártás z Turne nad Bodvou a nakoniec 3. miesto obsadila dvojica z mesta Szendrő.

Počas súťaže, za účasti zástupcov samosprávy obce Turňa nad Bodvou a starostov zo súťažiacieho mesta a obcí došlo ku kladeniu spomienkového venca na hrob Jána Šipoša.

Od obeda bol odštartovaný futbalový zápas, ktorý sa odohrával na miniihrisku v areáli základnej školy. Víťazom zápasu sa stalo mužstvo z mesta Szendrő, v poradí druhom sa umiestnilo mužstvo z našej obce a tretie miesto patrí mužstvu z obce Perkupa.

Dňa 7. júna 2009 sa na futbalovom ihrisku v obci Háj uskutočnilo **obvodné kolo súťaže Dobrovoľných hasičských zborov – DHZ**. Súťaž prebiehala v disciplínach požiarny útok s vodou a štafetový beh 8x50 m. Svoju zručnosť a šikovnosť si medzi sebou zmeralo 25 družstiev dospelých. Naše reprezentačné družstvo z obce Turňa nad Bodvou sa umiestnilo na 9. mieste súťaže.

V dňoch od 22. do 26. júna 2009, 8 členné družstvo mladých požiarnikov DHZ v Turni nad Bodvou sa zúčastnilo **relaxačného pobytu na kúpalisku v maďarskom meste Mezőkövesd**. Bola to odmena od veliteľa profesionálneho hasičského zboru maďarského mesta Encs, predsedu Dobrovoľných hasičských zborov Borsod – Abaúj – Zemplínskej župy p. Sándora Kovácsa za úspešné výsledky dosiahnuté v súťažiach DHZ.

Dňa 27. júna 2009 v rámci **XIII. Dní Moldavy** bolo hlavné námestie Moldavy nad Bodvou tradične vyhradené športu. Aj toho roku sa už po jedenásty krát uskutočnili **Medzinárodné bežecké a cyklistické preteky o Pohár Bodvy**. Podujatia sa spolu zúčastnilo **79** pretekárov zo Slovenska, Maďarska a Ukrajiny. Trasa XI. ročníka Moldavského Pohára Bodvy viedla po ceste medzi Moldavou, Jasovom a Debraďom. Bežeckých pretekov sa zúčastnil aj reprezentant obce

Turňa nad Bodvou **Tibor Šimon** v kategórii M3 – Muži nad 50 rokov v dĺžke trate 21 097,5 m, ktorý do cieľa zabehol za čas 1:40:39, čím sa vo svojej kategórii umiestnil na peknom **4. mieste**. **Tibor Šimon** už od svojej mladosti mal pozitívny vzťah ku športu. Začínal ako hráč vo futbalovom mužstve Turňa nad Bodvou. Po skončení futbalovej kariéry sa začal venovať ďalšiemu športovému odvetviu, ktorým je beh na dlhé trate. Po polročnom vyčerpávajúcom tréningu v roku 1985 sa po prvýkrát postavil na štartovnú čiaru MMM Košice. Jeho vytrvalosť bola odmenená úspešným zdolaním maratónskej trate za čas 3 hod. 16 min. Zúčastnil sa aj medzinárodného maratónu Bratislava – Hainburg, ako aj ďalších maratónov vo Vranove nad Topľou a v Novom Meste nad Váhom. Úspešne zdolal trať Košice – Seňa – Košice, neskôr aj mestský maratón viackrát. Zúčastnil sa aj polmaratónov hlavne v Košickom okolí. Doposiaľ jeho najväčším úspechom je zabehnutý čas 2 hod. 48 min., za ktorý zdolal maratónsku trať v roku 1986.

Medzinárodný maratón mieru v Košiciach je najstarším podujatím svojho druhu v Európe a dokonca na svete hneď po slávnom Bostone. Toho roku maratón oslavoval **85.** narodeniny čo bol dôvodom vrátiť sa na miesto prvého štartu do obce Turňa nad Bodvou, kde sa osem bežcov postavilo **28. októbra 1924** na štart košického maratónu na ceste pod ruinami turnianskeho hradu. Málokto tušil, aký príbeh začali písať, ale dnes to už vieme. Pred piatimi rokmi v našej obci bol osadený pamätný kameň, ktorý pripomína historickú udalosť z roku 1924. Pri jeho odhalení sa bežal štafetový beh do Košíc, ktorý dňa 3. októbra 2009 sa po piatich rokoch zopakoval. Na počesť tejto historickej udalosti samosprávne orgány obce Turňa nad Bodvou v spolupráci s maratónskym klubom v Košiciach zorganizovali **pamätný deň**, ktorého sa zúčastnil čestný hosť, **Waldemar Cierpinski** z Nemecka, dvojnásobný olympijsky víťaz (Montreal 1976, Moskva 1980), **Szerencsés János**, generálny konzul MR v Košiciach **Dr. Štefan Daňo**, prezident MMM v Košiciach a **Szaniszló János**, primátor mesta Szendrő. Úvodný príhovor predniesol Štefan Hutkay, ktorý prítomných oboznámil so stručnou históriou zrodu košického maratónu. Prítomní si vypočuli príhovor starostu obce Turňa nad Bodvou Pavla Molnára a príhovor prezidenta maratónskeho klubu v Košiciach Štefana Daňa, za ktorým nasledovalo kladenie vencov pri pamätníku, zapálenie maratónskeho ohňa a štafetový beh do Košíc. Známi košickí bežci niesli maratónsky oheň, ktorý sa o 12:00 hodine rozohrel pred známou sochou Arpáda Račka. Medzi osem člennou skupinou vytrvalcov sa na štart postavili aj turnianski bežci Tibor Šimon, František Subovics, Ondrej Mackoviak a Jozef Lukáč z Moldavy nad Bodvou. Na bežeckej trati Turňa – Košice sa štafetoví bežci striedali po piatich kilometroch. Maratónske preteky sa konali nasledovného dňa 4. októbra 2009.

V rámci tohto podujatia, Komisia školstva, mládeže a športu pri obecnom zastupiteľstve pod vedením Evy Hudákovskej zorganizovala súťaž v cezpoľnom behu a cyklotúre pre mládež, ktorá sa odohrávala na lúke pri športovom štadióne TJ Cementár.

Sobotňajší deň ubiehal v športovom duchu aj počas poobedňajších hodín, kedy sa na futbalom ihrisku zišli futbalisti a fanúšikovia tohto športu. Na trávniku sa odohrával priateľský futbalový zápas medzi mužstvom TJ Cementár a mestom Szendrő. V priebehu polčasovej prestávky bola divákovi predstavená ukážka bojového umenia, ktorú predviedli členovia miestneho športového klubu Taekwon-Do. Po tejto zaujímavej ukážke futbal pokračoval ďalej až do záverečného času s konečným výsledkom 7:0 pre naše mužstvo TJ Cementár.

Futbalový zápas sa odohrával v rámci osláv **90-teho výročia založenia futbalového klubu TJ Cementár Turňa nad Bodvou**, ktorú zorganizovalo vedenie klubu v spolupráci so samosprávnymi orgánmi obce Turňa nad Bodvou. História klubu TJ Cementár sa začala písať od roku **1919**. V súčasnosti má za sebou 90 rokov a 360 ročných období futbalových zážitkov, úspešných i menej úspešných sezón. Turniansky futbal prešiel náročným vývojom a od vzniku až do roku 1992 niesol postupne nasledovné názvy: FC, TJ ČSAD, TJ DŠO, TJ ŠM, TJ Družstevník až po TJ Cementár. Vo svojej histórii hrala v okrskových majstrovstvách. V období

rokov 1958-1960, 1974-1979 hrala v I.“B“ triede a trvalý výkonnostný nárast nastal od roku 1992, keď futbalový klub v priebehu štyroch rokov postúpil do III. ligy. Najväčší úspech bol dosiahnutý v roku 2006, keď mužstvo dospelých postúpilo do celoštátnej II. ligy. Aj v tomto období si turniansky futbal naďalej udržuje vysokú výkonnosť, nakoľko mužstvo dospelých v súčasnosti pôsobí v IV. lige. Popri mužstve dospelých sa cieľavedomá práca v klube odrazila aj v práci s mládežou, keď popri mužstve dospelých každoročne hrajú súťažne mužstvá dorastu a žiakov.

TJ Cementár Turňa nad Bodvou

Jesenná futbalová sezóna 2009 – 2010 sa začala **výmennou trénera** futbalového oddielu TJ Cementár, **Štefana Košúta**, ktorého vystriedali **Mikuláš Pelegrin**, úspešný hráč futbalového mužstva a **Lubomír Krochta**. Pod vedením nových trénerov sa zvýšila nádej k dosiahnutiu lepších výsledkov, čo sa odzrkadlilo aj na výsledkoch futbalových zápasov.

Vedúcim mužstva je **Ján Havranko**, lekárom poskytujúcim prvú pomoc je **Juraj Baranyi** a masérom mužstva **Oto Németh**.

Konečné výsledky IV. ligy po jarnej časti sezóny 2008/2009 je nasledovné:

Na konečnej tabuľke IV. ligy mužstvo TJ Cementár Turňa nad Bodvou končilo s 37 bodmi na 13. mieste. Mužstvo TJ Cementár Turňa nad Bodvou odohralo 30 zápasov – 12 víťazné, 1 s remízou a 17 zápasov prehralo. Pomer gólov bol 46:60. Najúspešnejším hráčom mužstva bol Mikuláš Pelegrin (9 gólov).

Konečné výsledky IV. ligy po jesennej časti sezóny 2009/2010 je nasledovné:

Futbalový klub TJ Cementár sa celkovo umiestnil na 7. mieste. Skončil s 8 výhrami a 2 remízami, 5 prehrami a celkovým počtom 26 bodov. Pomer gólov bol 40:23.

POČASIE

Mesiac Január 2009 sa začal veľmi studeným počasím, denné a nočné teploty zostávali pod bodom mrazu. Najnižšie namerané hodnoty boli zaznamenané v dňoch od 8. do 10. januára 2009, kedy v nočných hodinách ortuť teplomeru klesol na stupeň $-17\text{ }^{\circ}\text{C}$. Tieto silné mrazy ustúpili až v polovici januára.

V dňoch od 28. do 29. januára 2009 na východe nášho územia vyčíňal silný vietor, ktorý občas prechádzal do víchrice. K silnému vetru sa pridala aj hustá dážď a sneženie, čo spôsobil problémy hlavne v doprave. Našťastie, tento studený front sa prehnal bez toho aby spôsobil väčšie škody v našej obci.

Aj keď z astronomického hľadiska sa začína druhá polovica zimy, počasie na mnohých miestach Slovenska v dňoch od 6. do 8. februára 2009 zodpovedalo začiatku jari. Južné teplé prúdenie so silnejúcimi slnečnými lúčmi zdvihlo teplotu na rekordných 10 až 13 $^{\circ}\text{C}$. Odchýlka oproti dlhodobému priemeru maximálnej teploty predstavuje až 10 $^{\circ}\text{C}$.

Mesiac apríl sa začal nezvyčajne teplým počasím. Najteplejšie bolo dňa 11. apríla 2009, kedy v Hurbanove padol 138 ročný teplotný rekord, keď sa ortuť teplomeru vyšplhala na 26,2 $^{\circ}\text{C}$. Denné rekordy meteorológovia namerali v predchádzajúcich dňoch aj na ďalších staniciach hydrometeorologického ústavu. Na mnohých miestach krajiny vystúpili teploty nad 25 $^{\circ}\text{C}$, odborníci to označujú už za letné počasie, ktoré je charakteristické pre koniec mája a začiatok

júna. Najteplejšie bolo na východnom Slovensku. V našej obci boli namerané teploty 25 až 26 °C, prerušené občasnými prehánkami a búrkami. Od 14. apríla teploty klesli na príjemnejších 23 až 24 °C. Bláznivé aprílové počasie bolo charakteristické aj pre nasledovný mesiac, 19. mája 2009 sa teploty vyšplhali nad 30 °C a v dňoch 20. a 21. mája nastal výrazný pokles teplôt na 15 °C.

Nevídané októbrové teploty. Tak by sa dal opísať začiatok októbra počas ktorých padol jeden rekord za druhým. Teploto nebolo iba cez deň, ale aj v noci. V dňoch 7. a 8. októbra 2009 sa na niekoľkých miestach Slovenska oteplilo až na 28 °C. Vzhľadom na to, že bolo už takmer uprostred meteorologickej jesene sa tieto hodnoty extrémne vymykali dlhodobým priemerom, ktoré by mali dosahovať v nížinách 17/18 °C.

V priebehu dňa 12. októbra postupoval cez naše územie studený front, ktorý sa prejavil na mnohých miestach aj silnejšími zrážkami. Počas dňa postupoval smerom na východ a za ním začal do našej oblasti prúdiť studený vzduch, pôvodom z arktických oblastí. Priechod studeného frontu sa prejavil nielen dažďom, ale aj silným vetrom, ktorý priebehom noci z pondelka na utorok naberal na intenzite. Počas dňa 13. októbra 2009 vietor v nárazoch dosahoval rýchlosť 100 – 110 km za hodinu, ktorý spôsobil nemalé komplikácie v doprave smerom na Rožňavu. Úsek hlavnej cesty od Turne nad Bodvou po Sorošku sa premenil na oblasť zasypanú prevrátenými kamióňmi. Silný vietor lámal stromy a zopár vysokých topoľov pri Turnianskom rybníku vyvrátil. Záchranne zložky mali plné ruky práce. Zasaňovali hlavne na cestách, kde vyslali takmer všetky vozidlá. Využívali aj ťažkú techniku a odstraňovali z ciest kamióny, ktoré blokovali dopravu. Na niektorých kamiónoch sfúklo len plachtu, ale mnohé nákladné autá skončili prevrátené v priekopách. Polícia zastavovala nákladné vozidlá už pred Šacou čím doprava bola celý deň čiastočne obmedzená. Viacerí vodiči si radšej volili obchádzku cez maďarské obce. Následkom vyčíňania vetra bol aj výpadok elektriny. V utorok ráno okolo 6:00 hodine bolo na celom území východného Slovenska výpadok elektrickej energie.

Približne 19 000 odberných miest a približne 4000 domácností ostalo aj počas noci bez elektrického prúdu. V Turni nad Bodvou dodávka elektrickej energie bola obnovená postupne. Vietor strhol vedenia, čo spôsobilo výpadok elektriny na mnohých úsekoch obce.

V poobedňajších hodinách dňa 14. októbra dodávka elektrickej energie bola obnovená už v celej obci.

Poveternostným podmienkam neodolala ani poškodená strecha bývalého Župného domu, ktorá sa vplyvom nárazového vetra zrútila. Na cestu dopadali kusy krovu, škridiel a iného materiálu čo so sebou silný vietor bral a preto starosta obce vyslal na ohrozené miesta hliadky, ktoré okoloidúcich občanov upozorňovali na prípadné nebezpečenstvo ohrozenia zdravia a riadili dopravu.

Kalamitná situácia bola aj v oblastiach severného Slovenska. Najviac postihnuté bolo okolie Vysokých Tatier, kde okrem vyčíňania vetra problémy spôsoboval aj padajúci sneh. Na severnom Slovensku snežilo aj v ďalších dňoch čím sa v histórii Tatier zapísal nový snehový rekord aký ešte v októbri nebol zaznamenaný. Výška napadnutého snehu vytvoril vhodné podmienky na lyžovanie a tak niektoré lyžiarske strediská spustili prevádzku vlekov. Po týždeň trvajúcich chladných dní sa znovu oteplilo na úroveň teplôt charakteristických pre toto ročné obdobie.

ČIASTKOVÉ DOPLNKY, HISTÓRIA OBCE

Pestovanie viniča v Turni nad Bodvou

Predpokladá sa, že pestovanie viniča v našej obci sa datuje do obdobia stredoveku. Približne okolo roku 1357 po vybudovaní hradu sa začalo s výsadbou viniča na slnečnej južnej strane hradného vrchu. Podľa jednej zápisnice cirkevnej návštevy v našej obci sa po prvýkrát objavuje

zmienka o pestovaní viniča. V tomto dokumente sa píše aj o tom, že do vlastníctva cirkvi patria aj 2 vinohrady. Postupom času, dôsledkom nezájmu o pestovanie viniča, sady začali postupne chátrať až nakoniec došlo k ich úplnej skaze. Kráľ Matej Bel v roku 1730 na okolí videl rozsiahle úrodné vinohrady, ale v turnianskom chotári ostali len stopy po niekdajších viniciach, ktoré ostali opustené a ležali úhorom ešte na dlhé obdobie. Keďže vinice patriace k hradnému majetku ešte aj v roku 1760 ležali úhorom, gróf Jozef Keglevich – panovník Turne sa rozhodol o rozdelenie pozemku a dal vypísať konkurz, v ktorom o pozemky sa mohlo uchádzať panstvo, obyvatelia Turne a jeho okolia. Novým vlastníkom rozdelených viníc mohol byť len ten, ktorý dodrží stanovenú podmienku, že sa bude riadne starať a ochraňovať nanovo osádzanú vinič. Majitelia boli ešte navyše oslobodení od platenia daní, pozemok mohli predať, alebo zdediť. Pestovaniu viniča v 19. storočí sa výnimočne dobre darilo až do roku 1891 – 1892 kedy viniče boli v obrovskej miere napadnuté a následne úplne zničené rastlinným škodcom filoxériou. Pravidlom však je, že po konci života prichádza znovuzrodenie. Po opätovnom osadení nového viniča bola v roku 1896 bohatá úroda, čomu svedčilo aj niekoľko sudov vína. 20. storočie prinieslo ďalšie zmeny, časť vinohradu nachádzajúca sa pod hradom bola vyvlastnená do majetku štátu. Pestovanie a udržiavanie viniča prebiehalo až do 80-tich rokov 20. storočia. Potom nastal úpadok a vinohrady tak boli znova nechané napospas osudu. V súčasnosti o tieto viniče sa starajú súkromní vlastníci.

(kresťanské noviny Boldogasszony)

Odkrývanie fresiek v rímskokatolíckom kostole

Koncom novembra boli ukončené odkrývacie práce vo svätyni rímskokatolíckeho kostola, ktoré na základe projektu boli financované Ministerstvom kultúry SR vo výške 32 000,- Eur. Odkrývacie práce vykonal reštaurátor Peter Gomboš, ktorý zo stropu svätyne odstránil vedľajšiu vrchnú vrstvu omietky. Najmenej šesť vrstiev omietok bolo na strope svätyne, ale pre odborníkov zaujímavé boli len spodné tri vrstvy, ktoré sa snažili zachrániť kde sa len dalo. Už v 14. storočí za čias Tornayovcov na pôvodnú omietku bola uložená druhá vrstva, ktorá bola ozdobená maľbou. Táto maľba bola jednoduchá, jednofarebná a objavila sa len na niekoľkých miestach, najmä na vrcholoch gotických oblúkov. Tretia najvýznamnejšia vrstva omietky vznikla po roku 1410, kedy pravdepodobne za finančnej podpory Özdögei Besenyő Pála bola celá svätyňa vymaľovaná. Podľa štýlu maľby bolo posúdené, že túto prácu vykonali profesionálni maliari podľa dobre premysleného návrhu vedome vyvolenej tematiky maľby. Na maľbu majstri použili päť farieb: bielu, červenú, ružovú, sivú a čiernu. Na gotických oblúkoch chceli maľbou napodobniť ozdobný farebný mramor a na ich vyšších častiach naniesli krásnu, ozdobnú rastlinnú ornamentiku. Na kamenných gotických rebrách svätyne boli namaľované rôzne postavy anjelov, seráfov a iných nebeských bytostí, z ktorých sa žiaľ zachovala len malá časť. Zachované zvyšky tejto pôvodnej maľby prezrádzajú niekdajšiu krásu vyzdobeného stropu kostola. Jedna zachovaná a odkrytá tvár pravdepodobne zobrazuje pána Boha. S určitosťou bolo zistené, že majstri maliari na strope svätyne chceli zobraziť nebesá.

V rámci odkrývacích prác, podľa pôvodnej predlohy reštaurátori vyhotovili presnú kópiu pôvodného ružicového okna nachádzajúceho sa za hlavným oltárom kostola. V záujme zachovania odkrytých cenností a gotických fresiek sa musia vykonať reštaurátorské práce.

(Kresťanské noviny Boldogasszony)

Župný dom

Budova bývalého župného domu je v súčasnosti vo veľmi dezolátnom stave s vysokým stupňom ohrozenia bezpečnosti občanov. Obec Turňa nad Bodvou vyvíja veľkú snahu v otázke

riešenia záchrany národnej kultúrnej pamiatky (NKP). Riešenie tejto problematiky je zatiaľ bezvýsledné, nakoľko obidvaja vlastníci nehnuteľností ignorujú výzvy a odmietajú jednat' so zástupcami príslušných orgánov ochrany pamiatkového fondu a so zástupcami obce Turňa nad Bodvou. Od čias vlastníctva budovy fyzickými osobami sa urobilo mnoho opatrení za cieľom zabrániť ďalšej devastácii tejto národnej kultúrnej pamiatky. Po preskúmaní agendy a obhliadkou NKP Pamiatkovou inšpekciou Ministerstva kultúry SR sa uvádzajú nasledovné údaje. Predajom NKP z majetku JEDNOTY do majetku fyzických osôb v roku 1991, prestal byť objekt využívaný. Vlastníci z dôsledku zanedbania svojich zákonných povinností spôsobili a umožnili zásadné zmeny v stave celého objektu. Odstránené sú takmer všetky zvislé konštrukcie krovu manzardovej strechy nad celým hlavným objektom, výsledkom čoho je zrútená strecha. Odstránené je aj drevené schodisko z I. poschodia do podkrovia, murované konštrukcie boli rozobraté na stavebný materiál, odstránené sú aj výplne okenných a dverových otvorov, všetky drevené podlahy sú zničené, fasády poškodené, severné dvorové krídlo je v súčasnosti takmer úplne rozobraté, južné dvojpodlažné dvorové krídlo s pavlačmi je v dezolátnom stave bez strechy, pričom jeho konštrukcie vykazujú statické poruchy. Priestory sú v celom rozsahu zanesené komunálnym odpadom. Problémom neplnenia si povinností vlastníkov NKP sa Okresný úrad Košice zaoberal už od roku 1993, kedy bolo vydané prvé rozhodnutie o opatreniach po ktorom nasledovali ďalšie konania príslušných orgánov. V roku 1997 Okresný úrad Košice uložil vlastníkom budovy pokutu za neplnenie si povinností vlastníka. Krajský pamiatkový úrad Košice v roku 2002 sa obrátil na vlastníkov s výzvou na plnenie si pamiatkovým zákonom určenej povinnosti vlastníka o základnej ochrane NKP a aby do mesiaca predložili návrh trvalého udržiavania dobrého stavu a vhodného využívania objektu. Krajský pamiatkový úrad Košice na návrh obce začal správne konanie voči vlastníkom NKP za neplnenie povinnosti základnej ochrany kultúrnej pamiatky a v roku 2004 vykonal obhliadku NKP za prítomnosti iba jedného zo spoluvlastníkov – Vladimíra Jankoviča a zástupcov obce. V roku 2006 Krajský pamiatkový úrad Košice upozorňuje vlastníkov na reálnu možnosť získania štátnej podpory z prostriedkov grantového programu Ministerstva kultúry SR. Ešte v tom istom roku bol uskutočnený štátny dohľad, na základe ktorého je v záznamoch uvedené, že NKP chátra naďalej. Okrem toho aj obec vyzvala spoluvlastníkov budovy o vykonanie príslušných náprav a opatrení potrebných na zabezpečenie údržby stavby. V roku 2007 v rámci štátneho stavebného dohľadu došlo k miestnemu zisťovaniu, ktorého sa nezúčastnil ani jeden z vlastníkov. Na základe toho sa vydáva obcou rozhodnutie, ktorým nariaďuje vlastníkom okamžité uzatvorenie celého areálu NKP a zabezpečenie základnej ochrany kultúrnej pamiatky. V nasledujúcom roku bola obec oboznámená s predpokladanou celkovou hodnotou nehnuteľností s pozemkom čo malo obec zorientovať v rámci jej prejavenej záujmu o jej nadobudnutie. Krajský pamiatkový úrad Košice sa obrátil na súdneho exekútora Ing. Mgr. Ivana Ružičku z Trnavy s urgenciou exekučného konania, ktoré bráni zabezpečiť NKP pred poškodením a ničením. V roku 2009 obec so zástupcami Krajského pamiatkového úradu Košice rokovala vo veci dlhodobého zanedbávania údržby NKP. V zázname z rokovania je uvedené aj to, že obec opakovane jednala s majiteľmi ohľadom odkúpenia NKP, pričom k dohode nedošlo. Krajský pamiatkový úrad Košice vlastníkov oslovil písomnou výzvou na nápravu a zabezpečenie základnej ochrany budovy, ktorú ani jeden z vlastníkov neprevzal. V rámci priestupkového konania obec rozhodla o vine vlastníkov zo spáchania stavebného priestupku – nevykonania stanovených zabezpečovacích prác na NKP a o pokute vo výške 33 193,- Eur pre každého z nich. Rozhodnutie o pokute vlastníci neprevzali a preto obec v rámci vymáhania uloženej pokuty pripravuje podnet na okresnú prokuratúru so žiadosťou o exekúciu. Vzhľadom na neúčinnosť žiadnych z opatrení kompetentných orgánov ochrany pamiatkového fondu a stavebného poriadku a stupňujúcu sa hrozbu úplného zničenia chránených hodnôt NKP Pamiatková inšpekcia Ministerstva kultúry SR podáva na vlastníkov NKP trestné oznámenie príslušnej okresnej prokuratúre.

ZÁVER

Hlavné udalosti v roku 2009

Rok 2009 bol pestrý nielen z hľadiska rôznych udalostí v obci Turňa nad Bodvou, ale aj z hľadiska celoslovenského diania.

Príchodom roka 2009 sa Slovensko stalo 16. členom eurozóny, čo prinieslo aj zmenu v používaní oficiálnej meny – slovenskej koruny, ktorú nahradila spoločná mena – Euro.

V prvom štvrtroku sa na Slovensku konali prezidentské voľby, v ktorých najviac voličských hlasov získal úradujúci prezident SR Ivan Gašparovič.

Za prezidentskými voľbami občania SR opäť prichádzali k voličským urnám tentoraz voliť kandidátov do Európskeho parlamentu.

V novembri 2009 sa konali v poradí už tretie voľby. Volili sa župani a poslanci do vyšších územných celkov (VÚC) jednotlivých krajov.

Koncom roka 2009 bola vykonaná čiastočná rekonštrukcia exteriéru a interiéru budovy obecného úradu.

Rekonštrukčné práce boli vykonané aj na budove materskej školy.

V mesiaci október, vplyvom studeného frontu, ktorý sa prejavil silným vetrom o sile víchrice sa zrútila poškodená strecha na budove bývalého župného domu.

Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR koncom roka 2009 schválil projekt pod názvom „Regenerácia centra obce Turňa nad Bodvou“, ktorého cieľom je zvýšenie kvality vybavenosti centra našej obce.

Pani Mária Palmajová rod. Milická v marci oslávila svoje sté narodeniny. Životné jubileum pani Palmajovej považujeme za skvost nielen pre ňu a jej rodinu, ale i pre našu obec.

V oblasti športu, obec Turňa nad Bodvou aj v tomto roku mohla byť hrdá na opätovného víťaza – Majstra sveta psích záprahov Petra Marcina, ktorý si tento titul vybojoval už po druhýkrát.

V roku 2009 futbalový oddiel TJ Cementár Turňa nad Bodvou oslavoval 90. narodeniny svojho vzniku.

Medzinárodný Maratón Mieru v Košiciach oslavoval 85. narodeniny čo bolo dôvodom vrátiť sa na miesto prvého štartu do obce Turňa nad Bodvou.

Obsah:

Verejný a spoločenský život	1
Kultúra	7
Zdravotníctvo, sociálna starostlivosť a obyvateľstvo obce	13
Činnosť záujmových združení a spolkov	14
Čirkevný život	15
Školstvo	17
Šport	20
Počasié	23
Čiastkové doplnky, história obce	24
Záver	27